

سورة فرقان:

۷۵ آیه

۷۵- وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبُّنَا هُبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذَرْبَاتِنَا
فَرَأَهُمْ أَعْيُنٌ .

پروردگارا . برای ما از همسران و نسل‌های خوبیش ،
فرزندانی عطا فرماده ما چشم روشنی ماباشند ”

دُخُوتْ فَنْزِنْدِ صَالِحْ

کی دیگر از نشانه‌های بندگان خدا ، این است که پیوسته خواهان خلف صالح و فرزندان پاک از همسران و ذریه خوبیش می‌باشند نه تنها خواهان خلف صالح از همسران خود می‌گردند بلکه خواهان پاکی نسل خوبیش حتی نوادگانی که از فرزندان آنان به وجود می‌آید ، نیز می‌باشند .

هر فردی پساز ازدواج و گزینش همسر ، تمایل به داشتن فرزند پیدامی کند ، توگوشی حسن "اولادخواهی" در این مرحله از عمر شکوفان گردیده و خود را نشان می‌دهد .

انسان از دو نظر به داشتن فرزند علاقمند می‌باشد

۱- فرزند خواهی از شاخه‌های خویشتن خواهی و به اصطلاح "حب ذات" است ، زیرا ذات خوبی را در وجود فرزند می‌بیند ، طبعاً به وی علاقمند می‌گردد و به عبارت روشنتر ، هر فردی خواهان بقاء و ادامه زندگی خود می‌باشد و وجود فرزند یک نوع بقاء وجود والدین و ادامه حیات آنان بشمار می‌رود .

۲- فرزند در دوران های مختلف زندگی می تواند بسیاری از گره ها را از کار والدین بکشاید، پدر را در امور مادی کمک کرده و از نظر افراد با ایمان ، پس از درگذشت وی ، می تواند در حق وی طلب مغفرت کند ، و مبداء خیراتی گردد که سهمی از این پاداش به والدین نیز می رسد .

بنابراین فرزندان در نظر والدین عصای زندگی و مایه آسایش او در دوران های پیری و فرتوتی و سبب مغفرت او پس از مرگ می باشند .

روی این جهت امام هشتم (ع) می فرماید: إِنَّ اللَّهَ إِذَا أَرَادَ بَعْدِ حَيٍَّ سَرَّاً لَمْ يُمْتَهِنْ حَتَّىٰ يُرِيهِ الْحَلْفَ^۱ هرگاه خداوند برای بنده خود خیر و صلاحی را خواهد پیش از آنکه اجل او فرار سد ، فرزندی به او عطا کند .

امام عسکری (ع) به دستور خلیفه عباسی ، مدتی زندانی گردید . روزی به یکی از همزندانیان خود بمنام " عیسی " گفت تو دارای فرزند هستی ؟ گفت نه در این موقع امام در حق او دعا کرد و گفت پروردگارا به او فرزندی عنایت فرما تا کمک او گردد ، سپس فرمود: فَنَعَمُ الْعَصْدُ الْوَلْدُ^۲

امام صادق (ع) می فرماید هیچ فردی پس از مرگ از کارهای پیشین خود بهره ای نخواهد برد ، جز از سه چیز

۱- در دوران حیات خود کار نیکی را پایه گذاری کند ، که پس از مرگ وی نیز بکار خود ادامه دهد و تا این کانون خیر برباست ، پاداشی از آن به روح می رسد .

۲- عمل نیکی را در میان مردم رواج دهد و تا مردم بر آن سنت عمل می کنند .

۳- فرزند صالحی از خود باقی گذارد که پس از مرگ وی در حق او استفاده کند .

بنابراین چه از نظر روانی که فرزندان مایه گسترش شخصیت و مایه بقاء وجود او پس از مرگ وی می باشد . و چه از نظر اینکه فرزند کمک و معاون انسان در این جهان و مایه مغفرت و آمرزش پس از رحلت او هست ، حس فرزندخواهی به صورت یک امر غریزی و نهادی در کانون وجود انسان وجود دارد .

۱- سفینه البحار ج ۱ ص ۸۴

۲- سفینه البحار ج ۲ ص ۸۴

۳- سفینه البحار ج ۲ ص ۸۴

کسانی که پس از گرینش همسر، از نعمت فرزند محروم می‌گردند رشته حیات و زندگی خویش را با فرار سیدن مرگ، مقطوع و بریده می‌دانند، و پیوسته چراغ زندگانی خودرا در حال خاموشی می‌اندیشند، از طرف دیگر اندیشه دوران بیرونی و تنهایی که پیوسته با مرارت و تلخی همراه است روح آنان را بیش از پیش فشارداده و هالهای از یاس و نومیدی در آسمان زندگی آنان پدید می‌آورد.

خواستار فرزندان صالح هستند

علاقة به فرزند و فرزندخواهی یک خواست طبیعی و فطری است که در تمام افراد بشر اعم از مومن و کافر وجود دارد، از این جهت تنها فرزند خواهی نمی‌تواند شانه بندگان خدا باشد، بلکه آنچه که می‌تواند شانه چنین کسانی گردد، این است که خواستار فرزندان پاک و صالح که نه تنها مایه گسترش شخصیت جسمی و مادی انسان گردد، بلکه به وسیله آنها، معنویت و پاکی انسان نیز ادامه پیدا کند و مایه بقاء معنوی پدر و وسیله آمرزش او و چشم روشنی خانواده شمرده شود.

هر چند در نظر مردم، پیوند جسمی به پدر، کافی در انتساب او است ولی از نظر قرآن پیوند معنوی پدر، قوی‌تر و نیرومند تر است، تا آنجا که اگر پیوند ایمانی و معنوی فرزند از پدر گستره گردد، پیوند او به گونه‌ای از پدر سلب می‌گردد.

خداآوند به حضرت نوح (ع) وعده داده بود که در حادثه طوفان، خاندان او صدمه‌ای نخواهد دید (زیرا غالباً خاندان نوح به وی ایمان آورده و از او بهروی می‌گرددند) هنگامی که طوفان آغاز گردید و آبهای زیر زمینی از دل زمین جوشید، و آسمان باران شدید خودرا فرو ریخت، فرزند نوح که از کشتی فاصله گرفته بود، مورد مهر پدر قرار گرفت، و به او گفت کام در کشتی بگذار، او به درخواست پدر احترامی نگذاشت و گفت: **سَأُوْلِي إِلَى جَهَنَّمَ يَعْصِمِنِي مِنَ الْمَاءِ** "بالای کوهی می‌روم که به من از آب و طوفان صیانت بخشد".

چیزی نگذشت که آب به دامنه کوه و قله آن رسید و امواج آن فرزند نوح را بلعید، نوح از این جریان سخت ناراحت شد و گفت

إِنَّ أَهْبَنِي مِنْ أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنَّتَ أَحَقُّ الْحَاكِمِينَ بارالها فرزند

من از خاندان من است، و وعده تو تخلف ناپذیر می‌باشد و تو، به حق داوری .

در این لحظه خطاب آمد:

إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ^۴ " او فرزند تو نیست، او (دارای) عمل نازیبا است ."

بنابراین از نظر قرآن تنها ارتباط جسمی و مادی کافی در انتساب واقعی نیست، بلکه باید فرزند وارث روحیات و معنویات و راه و رسم او نیز باشد .

از این جهت یکی از شناوهای مردان خدا این است که پیوسته از خداوند می‌خواهد که نسل آنان مایه چشم روشنی آنان باشد چنانکه می‌فرماید " قرة اعين " این درخواست نیز بسان دیگر درخواست‌ها، از طریق زبان عملی نمی‌گردد بلکه باید به موازات درخواست عمل‌های ارزش‌های انجام بگیرد که آنان را برای داشتن نسل صالح موفق سازد هیچ دعائی بدون قیام به وظائف ممکن که در اختیار بنده است، به‌هدف نمی‌رسد، بلکه باید به همراه دعاء به مسئولیت‌های سنگین پدری و مادری نیز توجه نمود و به خاطر این هدف به پرورش فرزند برداخت .

دومین شخصیت جهان اسلام امیر مومنان (ع) می‌فرماید:

مَا نَحْنُ وَالَّذِي لَدَّا نَحْلًا أَفْضَلُ مِنْ أَدَبِ حَسَنٍ بهترین هدیه‌ای که پدر

می‌تواند به فرزند خود بدهد، همان تربیت پستدیده است

مسئولیت پدران و مادران دراین باره بقدرتی سنگین و قابل توجه است که امام سجاد (ع) در اجام دادن این وظیفه خطیر، از خداوند استمداد می‌کند و در

ضمن راز و نیاز خود چنین عرض می‌کند: **وَأَعْنَى عَلَى تَبَبَّيْهِمْ وَتَأْدِيْبِهِمْ وَبِرْهُمْ** " بارالها . مرا در تربیت و تادیب فرزندان و نیکی به آنها باری فرما " اگر والدین حق اطاعت در گردن فرزندان دارند فرزندان نیز حق بزرگتری در عهده آنها دارند و آن حق تربیت است ، یعنی آموختن راه و رسم زندگی از طریق صحیح، پرورش دادن سجاوای انسانی که در فطرت ا وجود دارد .

اگر دانشمندان امروز به اهمیت کودکان و پرورش رجال آینده کشور بی‌برده‌اند و با تشکیل کنفرانسها و نوشتگان کتاب‌ها و جزووهای نشاندادن فیلم‌های اخلاقی و بقیه در صفحه ۱۶

۴- سوره هود آیه ۴۶

آیا تحقیق در تعالیم اسلام وجود دارد؟

آیا تفییه محافظه‌کاری آمیخته با ترس است
 یا حفظ نیروها در مسیر تاکنیکهای سازنده؟

جواب به بررسی آنها پیردادیم

- ۱- آیا بمراستی عنوانی به نام "تفییه" در تعلیمات مذهبی ما وجود دارد
- ۲- اگرچنانی است آیا ماهیت تفییه یک نوع محافظه کاری آمیخته با ترس و وحشت از اظهار عقیده درونی و مقدم داشتن مصالح شخصی بر بیان حقیقت محسوب نمی‌شود؟
- ۳- آیا این مفهوم دلیلی بر تایید

این روزها گفتگو از مساله تفییه فراوان می‌شود و نفی و اشتباهی روی آن انجام می‌گیرد که چون بعضاً توأم با آگاهی کامل نیست از اصل حقیقت بسیار فاصله دارد، برای رسیدن به عمق این بحث لازم است تمام بحثهای اصولی را که پیرامون این مساله مهم وجود دارد به صورت سوالاتی طرح می‌کنیم، سپس با در نظر گرفتن همهٔ

مفهوم و ماهیت "تفیه"

ریشه‌این کلمه در لغت همان "تفوی" و "اتفاق" است که به معنی پرهیز کردن و خویشتن داری است بسایر این تفیه از نظر مفهوم لغوی به عمل کسی گفته می‌شود که کارش آمیخته با یکنوع مرافقت و پرهیز و خویشتن داری باشد.

در مورد تعریف علمی آن یکی از قدیمی‌ترین تعاریف که در دست است از مرحوم شیخ مفید عالم و دانشمند معروف و سرشناس اسلامی است که همه مسلمانان برای او احترام قائلند و در قرون نخستین می‌زیسته و آن این است که:

"الْتَّقِيَةُ سُرُّ الْإِعْنَاقَادِ وَمَكَانَتُهُ
الْمُخَالَفِينَ وَتُوكِّدُ مَظَاهِرُهُمْ بِمَا يُعْقِبُ ضَرَّاً
فِي الدِّينِ وَالدُّنْيَا" ۱ - تفیه مستور داشن
اعتقاد باطنی و کتمان در برایر مخالفان
با خاطر احتساب از ریشه‌ای دینی و دنیوی
است" ۱

همانگونه که مشاهده‌می‌شود عنصر اصلی تفیه را در این تعریف دوچیز تشکیل می‌دهد یکی مساله "کتمان اعتقاد باطنی" و دیگری "پیشگیری از زبان و ضررهاي معنوی

کفتار آنها که می‌گویند انگیزه پیدایش مذهب عوامل استعمار اقتصادی بوده تا مقاومت توده‌های رحمتکش زیر پوشش اینگونه افکار درهم شکسته شود نیست؟ اگر چنین نیست مفهوم واقعی تفیه کدام است؟

۴- اصولاً چه دلیلی از کتاب و سنت (دومین اصل اسلامی) برای این موضوع در دست داریم؟

۵- وانگهی فلسفه و روح تفیه چیست و چگونه می‌توان آنرا در مسیر حرکت تکاملی جامعه بکار گرفت؟

۶- از اینها گذشته آیا به راستی تفیه مخصوص شیعه است یا جزء معتقدات سایر گروههای اسلامی نیز هست و آیا تفیه در مکتبهای مختلف سیاسی و اجتماعی کنونی دنیا نیز وجود دارد یا نه؟

۷- آخرین سخن اینکه آیا تفیه امروز هم واجب است یا حرام و به گونه‌کلی در کجا لازم و در کجا حرام است؟ اینها مجموع بحثهای اصولی مربوط به مساله تفیه است، ما فکر می‌کنیم اگر تعریف تفیه و مفهوم و ماهیت آن روشن گردد به بسیاری از پرسشها خود به خود پاسخ داده خواهد شد لذا نخست به آن می‌پردازیم

۱- تصحیح الاعتقاد شیخ مفید صفحه ۶۴

تباہ نشوند بلکه با کتمان عقیده باطنی،
نیروهای خود را ذخیره کنند تا در موقعیه
لزوم و به هنگام نیاز و فوارسیدن لحظات
سرنوشت و فرصتهای مناسب از آنها به طور
موثر و قاطع بهرگیری کنند؟
مثال روشنی در اینجا که می‌توان
برای این موضوع ذکر کرد این است که
در بسیاری از روستاهای که چشمهدای

کوچکی وجود دارد هرگز مستقیماً آب چشم
را به زمینهای نمی‌فرستند زیرا آب چشمهدای
همان گامهای نخستین تدریجاً در یک نقطه
از زمین فرو می‌رود بدون آنکه زراعت را تر
کند، بلکه یک استخر بزرگ در کنار چشم
می‌سازند و راه خروج آب را از استخر بکلی
سدود می‌کنند، هنگامی که استخر پر شد
روزنه وسیع آنرا می‌گشایند و آبهای ذخیره
شده در استخر با سرعت و فشار در مدت
کوتاهی زمینهای وسیعی را می‌پوشانند و
سیراب می‌کند در حالی که قبل تقریباً همه
آبها به هدر می‌رفت.

باتوجه به این حقیقت هدف نهایی
تفیه روش می‌گردد و بطور سریسته پاسخ
بسیاری از پرسش‌های این زمینه داده خواهد
شد در عین حال مشروح اهداف مختلف تفیه
را پس از ذکر دلایل و مدارک این مساله در
منابع اسلامی بازگو خواهیم کرد.

تفیه در صفحه ۶۴

و مادی" است.

اما مهم این است که بدانیم آیا
هدف از این پیشگیری رعایت مصالح و منافع
شخصی و مقدم داشتن آن بر مصالح اجتماعی
است یا هدف جلوگیری از هدر رفتن نیرو و
های اصیل و سازنده، و ذخیره کردن آنها
برای یک مبارزه حساب شده در برابر مخالفان
و دشمنان است؟

با اینکه ذکر کلمه "دینی" در ضمن
اهداف تفیه پاسخ این سوال را روشن می‌سازد
ناچاریم توضیح بیشتری در این زمینه
بدهیم

حال تفیه به خود گرفتن چنانکه
خواهیم دید معمولاً مخصوص اقلیت‌هایی
است که در چنگال یک اکثریت نیرومند و
زورگو (اکثریت کمی یا کیفی) گرفتار شوند
و بینند اظهار عقیده باطنی کردن آنهم
به صورت نامنظم و پراکنده گذشته از اینکه
هیچگونه شرعاً جز بیدار ساختن دشمن
ندارد، نیروهای فعلی و سازنده را تدریجاً
به نابودی یا ضعف می‌کشاند و سرمایه‌هایی
که برای این اقلیت با توجه به نفرات کم
آنها بسیار گران‌قیمت و پر ارزش است به
این ترتیب از میان می‌سرد بدون اینکه
هیچگونه نتیجه مثبتی از آن گرفته شود.

آیا عقل و درایت و پایان نگری
ایجاب نمی‌کند که این نیروها بدین گونه

علی و مشاوره‌های سیاسی

۱- مشورت در فتح ایران

در سال چهاردهم هجری در سرزمین "قادسیه" نبرد سختی میان سپاه اسلام و نظامیان ایران رخ داد که سرانجام فتح و پیروزی ار آن مسلمانان گردید و رستم فرخزاد فرمانده کل قوای ایران با گروهی به قتل رسید، و سراسر عراق زیر پوشش نفوذ سیاسی و نظامی اسلامی در آمد و مدعیان که مقر حکومت سلاطین ساسانی بود در تصرف مسلمانان قرار گرفت و سران سپاه ایران به داخل کشور عقب نشینی کردند. مشاوران و سران نظامی ایران بیم آن داشتند که سپاه اسلام کم کم پیشروی کند، و سراسر کشور را به تصرف خود در آورد

توسعه و گسترش اسلام، و حفظ کیان مسلمانان هدف بزرگ امام علی (ع) بود با این که او خود را وصی منصوص پیامبر می دانست و لیاقت و شایستگی و برتری او بر دیگران کاملا محرز بود، مع الوصف هر موقع گرهی در کار خلافت رخ می داد با فکر نافذ و اندیشه بلند خود، آن را می گشود و پیشرفت اسلام و منافع مسلمانان را بالاتر از همه چیز می اندیشد. از این جهت می بینیم که امام در دوران خلیفه دوم مشاور مهم و گره گشای بسیاری از مشکلات سیاسی و علمی و اجتماعی او بود اینکه گونه‌ای به برخی از مواردی که خلیفه از فکر امام در مسائل سیاسی استفاده کرد، است اشاره می نماییم.

در این موقع امیر مومنان علیه السلام

برخاست از هردو نظریه انتقاد کرد و فرمود
”شهری که به رحمت و تازگی به
تصرف مسلمانان درآمده است، نباید از
ارتش اسلام خالی بماند اگر مسلمانان یعنی
و شام را از آن مناطق فراخوانی، در این
موقع ممکن است ارتش حبسه یعنی وارتش
روم شام را اشغال کنند و دو متصرفی اسلام
را از چنگ مسلمانان بیرون آورند و فرزندان
وزنان مسلمان که در یعنی و شام اقامت دارند
صدمه ببینند.

اگر سرزمین مدینه را ترک گوئی
اعراب اطراف از این فرصت استفاده کرده
فتنه‌ای برپا می‌کنند که ضرر آن بالاتر از ضرر
فتنه‌ایست که به استقبال آن می‌روی.
فرمانروای کشور، مانند رشتے
مهره‌ها است که آن‌ها را گرد آورد و بهم
پیوند می‌دهد اگر رشتہ از هم گستته گردد
مهره‌ها از هم می‌پاشند.

اگر نگرانی تو، به خاطر کمی سپاه
اسلام است، مسلمانان به وسیله دین و
ایمانی که دارند بسیارند، تو مانند میله
وسط آسیا، باش و آسیا نبرد را به وسیله
سپاه اسلام به حرکت درآور، شرکت تو در
جبهه، مایه جرأت دشمن می‌گردد، زیرا
آن ساخود می‌اندیشند که تو پیشوای یکان
اسلام هستی و مسلمانان به جز تو پیشوای

برای مقابله با چنین حمله خطرناک ”بزدگرد“

پادشاه ایران، سیاهی یکصد و پنجاه هزار
نفری به فرماندهی فیروزان ترتیب داد تا
جلو هر نوع حمله ناگهانی را بگیرند و در
صورت مساعد بودن وضع خود، حمله را
آغاز کنند.

سعد و قاص فرمانده کل قوای اسلام
(و به نقلی عمار پاسر) که حکومت کوفه را در
اختیار داشت، نامه‌ای به عمر نوشت و مقام
خلافت را از وضع، آگاه ساخت و افزود که
سپاه کوفه، آماده اند که نبرد را آغاز کنند
و پیش از آنکه دشمن شروع به جنگ کند
آن برای ارعاب دشمن نبرد را شروع نمایند.

خلیفه به مسجد رفت، سران صحابه
را جمع کرد و آنان را از تصمیم خود که
می‌خواهد مدینه را ترک گوید، و در منطقه‌ای
میان بصره و کوفه فرود آید، و از آن نقطه
رهبری سپاه را به دست بگیرد، آگاه ساخت.

در این موقع طلحه برخاست و خلیفه
را برای کار تشویق کرد و جمله‌هایی گفت
که بموی تعلق و چاپلوسی به خوبی از آن استشمام
می‌شد.

عثمان برخاست نه تنها خلیفه را
به ترک مدینه تشویق نمود بلکه افزود، به
سپاه شام و یعنی بنویس که همگی هر دو نقطه
را ترک کنند، و به تو بپیوندند و تو بالین
جمع انبوه بتوانی پادشمن رو بروشوی.

به سوی بیت المقدس مشورت تما، وی نامه‌ای به خلیفه نوشت و افسری نامه ابو عبیده را به مدینه آورد و به خلیفه داد، وی نامه‌ای برای مسلمانان قراحت کرد و از آن رأی خواست.

امام خلیفه را تشویق نمود که به فرمانده سپاه بنویسد که به سوی بیت المقدس از پیشروی نماید، پس از فتح بیت المقدس از پیشروی، باز نایستد و به سرزمین قیصرگام نهد و مطمئن باشد که پیروزی از آن او است و پیامبر از چنین پیروزی خبر داده است. خلیفه فوراً قلم و کاغذ خواست و

نامه‌ای به ابو عبیده نوشت و واوراً به ادامه نبرد و پیشروی به سوی بیت المقدس تشویق کرد و افزود پسر عمومی پیامبر به ما بشارت داد که بیت المقدس به وسیله تو فتح خواهد شد.

۳- تعیین مبداء تاریخ

هر ملت اصیلی، برای خود مبداء تاریخ دارد که تمام حوادث را با آن می‌سنجد برای ملت مسیح مبداء تاریخ میلاد مسیح، و برای عرب قبل از اسلام، "عام الغیل" مبداء تاریخ به شمار می‌رفت، در حالی که

ندازند اگر اورا از میان برداریم مشکلات ما برطرف می‌شود این اندیشه، حرص آنان را بر جنگ و پیروزی دو چندان می‌سازد.

اگر سپاه آنان زیاد است، ماهرگر روی کثرت افراد نبرد نمی‌کردیم، زیرینای تمام فتوحات اسلامی را ایمان و اخلاص تشکیل می‌داد.

خلیفه پس از شنیدن سخنان امام از رفتن منصرف شد، گفت رأی، رأی امام است و من دوست دارم که از رأی او پیروی کنم.

مشورت در فتح بیت المقدس

این تنها موردی نیست که امام طرف مشورت سیاسی خلیفه را گرفت، بلکه در فتح بیت المقدس نیز با امام مشورت کرد و از نظر امام پیروی نمود.

مسلمانان یکماه بود که شام را فتح کرده بودند و تصمیم داشتند که به سوی بیت المقدس پیشروی نمایند، فرمانده کل قوای اسلام "ابو عبیده جراح" و "معاذ بن جبل" بودند، معاذ به ابو عبیده گفت نامه‌ای به خلیفه بنویس و درباره پیشروی

۱- نهج البلاغه خطبه عبده ۱۴۴، تاریخ طبری ج ۴ ص ۲۳۷-۲۳۸، تاریخ کامل ج ۳ ص ۳ تاریخ ابن کثیر ج ۷ ص ۱۵۷ بخارج ۹ ص ۱۵۱ کمیانی

۲- شره الاوراق در حاشیه المستطرف نگارش تقی الدین حموی، ج ۲ ص ۱۵۶۸ مصطفی ۱۳۶۸ ط مصر

تاریخ باشد، عمر از میان آراء، نظر امام را پسندید و هجرت پیامبر را مبداء تاریخ فرار داد و از آن روز تمام نامه‌ها و اسناد و دفاتر دولتی به سال هجری نوشته گردید.

امام در سخنان خود درباره این که چرا باید، هجرت مبداء تاریخ گردد، چنین می‌فرماید:

مِنْ يَوْمِ هَاجَرَ رَسُولُ اللَّهِ وَ تَرَكَ أُولَئِكَ الرُّؤْسَ كَمْ هَجَرَ رَوْزِيَ كَمْ هَجَرَتْ نَمُودْ وَ سَرْزَمِينْ شَرْكَ رَا تَرَكَ گَفْتَ .

یعنی درست است که میلاد و یا مبعث پیامبر، حادثه بزرگی است ولی در این دوروز، اسلام درخشش چشم‌گیری نداشته است، روز میلاد پیامبر، خبری از اسلام نبود و روز مبعث، اسلام نظام و کیانی نداشت ولی روز هجرت، روز قدرت مسلمانان و پیروزی آنان برکفر و روز پایه گذاری دولت اسلام، و بی‌ریزی حکومت جهانی آن دین است، روزیست که پیامبر در آن روز، سرزمین شرک را ترک گفت و برای مسلمانان وطن اسلامی پدید آورد، و چون این حادثه در اسلام چشم‌گیر و درخشش خاصی دارد از این جهت باید هجرت، مبداء تاریخ شمرده گفت و به سرزمین اسلام کام نهاد، مبداء شود.

برخی از ملت‌ها برای خود مبداء تاریخ همکانی دارند، گاهی برخی از حوادث را، با حادثه چشم‌گیری نیز می‌سنجدند مانند سال قحطی، سال جنگ، سال وبا،

تاسال سوم خلافت عمر، مسلمانان قادر یک مبداء تاریخ همکانی بودند که نامها و فراردادها و دفاتر دولتی را با آن تاریخ گذاری کنند چه بسا نامه‌های برای سران نظامی نوشته می‌شد که تنها متنضم نام ماهی بود که نامه در آن ماه نوشته شده است و قادر تاریخ سال بود و این کار علاوه بر نقصی که در نظام اسلام بود، مشکلاتی هم برای طرف ایجاد می‌کرد، چه بسا بر اثر دوری راهها دو دستور متناقض به دست فرمانده نظامی و پا حاکم وقت می‌رسید و نمی‌دانست کدام یک جلوتر نوشته شده است.

خلفه برای تعیین تاریخ صحابة پیامبر را گرد آورد، و هر کدام نظری دادند، برخی نظر دادند که مبداء تاریخ را میلاد پیامبر قرار دهند و برخی دیگر، پیشنهاد کردند که میلاد پیامبر مبداء تاریخ شمرده شود در این میان امام نظر داد که روزی که پیامبر، سرزمین شرک را ترک گفت و به سرزمین اسلام کام نهاد، مبداء

۳- تاریخ یعقوبی ج ۱ ص ۱۲۲ تاریخ طبری ج ۲ ص ۲۵۳، کنز العمال ج ۵ ص ۲۴۴، شرح حدیدی ج ۳ ص ۱۱۳ چاپ مصر

نویسنده چانسن لی "در مجله دعا"

ترجمه: سید غلام رضا سعیدی

نفسه‌ها کلیسا، در مالک اسلامی

صورت پذیرد و از اینجهت خطر تعارض و کشمکش ادامه دارد.

باید پرسید مسلمانان کجا زندگی می‌کنند؟
و ما مسیحیان ناچه اندازه توanstه‌ایم آنها را در برکات انجیل شرکت دهیم.

بنظر من مهمترین اقدام ما، این است که از فرصت حاضر، استفاده کنیم و بیشتر از هر اقدامی، توجه خود را به جهان اسلام، معطوف داریم.

مسلمانان جهان، چهارصد و نود میلیون هستند. آنکه عبارت است از دوازده درصد کل جمعیت جهان.

نود و پنج میلیون و پکصد هزار در شمال افریقا، و چهل دومیلیون در خاورمیانه، و سیصد و هفت میلیون در آسیا، زندگی می‌کنند.

شعله‌های درخشنده و درهم پیچیده آمیخته با باد سرد در بیان و ریگارهای وسیع هنگام شب تاریک و هولناک، در هوامیر قند. ساعت نگاه می‌کنیم یک ساعت و چند دقیقه از نیمه شب می‌گذرد و تا جاییکه چشم کار می‌کند، شعله‌ها بسوی آسمان پهناور زیبایه می‌کشند از خاک کویت گذشته وارد عربستان سعودی می‌شون.

طلای سیاه قرن بیستم در زیر این بیان خشک و سوزان، نهفته شده است. قیمت نفت در همه‌چیز از خود نفت گرفته تا غذای صبحانه که میخوریم تاثیر دارد.

ملک فیصل آرزو کرده بود در مسجد اقصی نماز بخواند ولی بدبهی است اسرائیل، بسیولت حاضر نخواهد شد که آرزوی ملک فیصل

۱- طبق آمارهای اخیر، جمعیت مسلمانان جهان از مرز هشتصد میلیون هم گذشته است. مترجم

نقشه‌هاییکه داریم ، توسعه دهیم . برای سال جاری نقشه‌ای طرح کرده‌ایم تادر بیروت ، مرکزی را افتتاح کنیم و از آنجا تبلیغات را درجهان اسلام و عرب نشر دهیم . من میدانم که عناصر متعدد مجہولی در راه ما وجود دارد و با مهارزه شکفت‌آوری درجهان عرب و اسلام روپوشده‌ایم من در ماه‌های اخیر ، تقاضائی مهتر از این نداشتم تا از شما بخواهم برای این وقفیت دعا کنید و این دعا را بر هر دعای روزانه دیگری مقدم بشمارید . این مهترین تعلیم ماست . مرگ و رستاخیز و محبت و قدرت نجات بخش خدای ما عیسی مسیح را باید با آنها تقسیم کنیم و آنها را شریک نمائیم و این بزرگترین تعهد ماست ! تقاضا دارم برای اجرای نقشه‌های ما ، درجهان عرب و اسلام ، بیشتر دعا کنید !

بر جمعیت ترین کشورهای اسلامی ، کشور اندونزی است . دارای یکصد و سی و دو میلیون نفر جمعیت و کوچکترین کشورها ، قطر است ، با یکصد هزار جمعیت .

از نظر حقیقت بین ، چون این جمعیت (مسلمانان) از برکات انجیل بپرهمند نشده‌اند این مساله صورت در دنیا کی دارد . (بلى مبلغان مسیحی نتوانسته‌اند مسلمانان را مسیحی نمایند ولی ضربت‌هاییکه بجماعه اسلامی زده‌اند کم نیست و توانسته‌اند سوم مهلكی را در نفوس جوانان ، تزییق کنند)

برای دعوت مسیحیت و پخش انجیل ، سرزمین لبنان و اندونزی و بنگلادش را باید انتخاب کرد و فعالیت تبلیغاتی را توسعه داد . و در سایر قسمتهای جهان اسلام – انجیل نفوذ بسیار کمی داشته است و به ندرت تاثیر بخشیده و بلکه این سرزمنها ، از این نظر بکر مانده‌اند .

مهارزه‌ای ادبی صلیبی ، در میان چهل و نه درصد مسلمانان ، موثر و کارگر است . دویست و پانزده میلیون و نیصد هزار نفر مردم اندونزی و بنگلادش در معرض تبلیغات ما قرار گرفته‌اند . پاکستان ، باداشتن جمعیت شصت و هشت میلیون و سیصد هزار نفری در معرض تبلیغات آینده مال است و مقدمات آن آمده است . در دو سال اخیر با شش تن از رهبران موثر جهان عرب و اسلام در تماس بوده‌ایم و مهارزه را شروع کرده‌ایم تا تبلیغات را در همه منازل با

مطالعات فرنگی
وام انسانی

«۳»

کندوپیک

آزادی از دیدگاه سرمایه داری و مارکسیسم

"آزادی" نقطه آغاز است

ولی "آزادی" به آن مفهوم نیست که بتوانیم آنچه را که می خواهیم بخوریم، بدست آوریم، حیوان نیز آنچه را که می خواهد بخورد، به جنگ می آورد. پس تضمین بدست آوردن "خوارک" به تنها یعنی نوائید از "انسان"، انسان واقعی سازد، چرا که انسان حیوان آزادی است که برای خود اندیشه‌ای دارد، اراده و تصمیم دارد و هنگامی که می خواهد روزه بگیرد از خوردن خودداری می‌پرورد، و گاهی هم مرگ را در راه دفاع از هدف بر می‌گزیند و کشته می شود و گاهی در یک نبرد نابرابر یا در یک مبارزه "خودکشی" مانند، داوطلبانه شرکت می‌کند و با اینکه می‌داند کشته خواهد شد، به استقبال آن می‌رود، چرا که او تصمیم گرفته است که در برابر وضعی "نه" بگوید. و تسلیم نشود و تنها در این توان و قدرت برگفتن "نه" در برابر "ظلم" ، "نه" در برابر "باطل" یکانه مفهوم "آزادی" او شکل می‌گیرد و تبلور می‌یابد.

و اگر ما بخواهیم این آزادی را از او سلب کنیم، درست در همان وقت تنها راه رهایی اوراهم از او گرفته ایم، پس در واقع انسانی که فقط

بخارط" ترس" ، از "قانون" پیروی می‌کند ، فضیلتی ندارد . البته در قبال "ترس" و "ترور" ممکن است به "فضیلت" تظاهر کند ، ولی فضیلت واقعی نخواهد داشت ، چرا که "ترس" هرگونه عزت و استقلالی را از او میکشد ... و "بخشن" در برابر کسی که هرآن بخارط می‌آورد که مجبور به این بخشش هست ، امر مسخره‌ای است ، و شاید انسانی درگفتار ، آنهم از روی نفاق و دروغ ، بشکل یک انسان باشد ، ولی در عمل آنسان نباشد و درنهایت جاسوسی خواهیم داشت از درون پوسيده و آکنده از ترس و تباہی و در جستجوی زندگی نو از راه دروغ ، از راه وابستگی و از راه سودجویی ...

اصلًا کار محکم و تولید صحیح از روی ایمان و عقیده "ازرشی" است که با وجود "نظارت" - و سانسور - مفهوم خودرا ازدست می‌دهد و نتیجه آنکه دستگاه حاکم ، هرگز راهی برای یافتن آن مرحله از تولید را که آزو می‌کند ، نخواهد پافت ، چراکه دوستی و محبت جای خودرا به ترس و وحشتی داده است که همه آلات و ابزار کار را هم زیر نظر دارند .

اما سخن از توسعه مبادی اخلاقی جدید از راه تلقین داعیی بوسیله رادیو ، تلویزیون و شعارها و آکمی‌هایی که بدیوارها می‌چسبانند ، یک خوبی‌بینی ساده‌لوحانه است ، چراکه اخلاق از انگیزه‌ای درونی بر می‌خیزد نه از دستور و شعار! و هرگونه تلقینی هم اگر همکام با آمادگی درونی نباشد ، بدون کوچکترین مقاومتی از بین می‌رود .

بوزه که باید توجه داشت که یک اصل اخلاقی خیلی ژرفتو و عمیقترا از محصول یک نوع تلقین است . یک اصل اخلاقی ، از باور کردن درونی و پیوند و جانی و پذیرشی بر می‌خیزد که "آزادی" روحی پشتونه آن باشد .

هرگز یک سرباز ترسو و بزدل ، بدبیال چند مارش نظامی و برنامه رادیویی بهیک سرباز شجاع و نترس تغییر ماهیت نمی‌دهد و هرگونه تاثیری که ممکن است مثلاً برنامه‌ها و گفتار رادیویی در روحیه یک سرباز بگذارد ، با شلیک "نخستین گلوله" از بین می‌رود ، پس شجاعت و شهامت پیکر زنده ، تنها از محبت مطلق او به چیزی و هدفی سرچشمه می‌گیرد ، که به آن ایمان دارد ، و برای دفاع از آن جان می‌بازد و این "چیز یا هدف" را بدون .

آزادی کامل و اختیار نمی‌توان از کسی انتظار داشت، چراکه آزادی "روح هرگونه برداشت و موقف اخلاقی است و بدون آزادی ناخلاق، نماخلاص، نه احتکار، نه محکم کاری و نه وظیفه ای، به عهده نخواهد بود. ما اگر بخواهیم خود را در قبال چیزی مسئول بدانیم و انجام امری را وظیفه خود بشماریم، باید با کمال آزادی، آن را باور داشته باشیم نه آنکه بمحاطر دستور "رئیسی آن را "واجب الاجرا" بدانیم و برخود تحمیل کنیم ... و اینکه آزادی را به سهانه "رهبری مردم" در مرحله انتقالی، کنار بزیم و وعده آنرا برای "آینده" بدهیم، این در واقع بکار زدن صدق، امانت، شجاعت و هرگونه فضیلتی است که برای بنیاد پک جامعه سالم ضروری است.

پس "آزادی" نقطه "آغاز" است.

ولی "آزادی" مسئله ایست که هر حزب و هر مکتب سیاسی، با بیان و مفهوم خاصی آنرا ارزیابی می‌کند. در طول تاریخ، همواره خونها در نبرد ایدئولوژیها و طبقات همواره ریخته شده، و جلادان و آدمکشان، در طول تاریخ، باز همواره بنام "آزادی" و زیر پرچم آزادی به مقاصد خود دست زده‌اند ... آزادی از دیدگاه "راست" و "چپ" یکسان نیست.

آزادی در نظام سرمایه داری باین مفهوم است که یک فرد هرجه می‌خواهد، انجام دهد، و هر چیزی را که می‌تواند بدست آورد، "مالک" شود و اگر توانست آزاد است که حتی یک روزنامه، یک بنگاه‌نشر، یک استگاه رادیوئی، و یک کارخانه ذوب‌آهن، و چند معدن مس و لوله نفت بدست آورد به شرط آنکه "مالیات دولت" را پردازد و بقیه سود را هر طور که می‌خواهد "آزادانه" خرج کند.

روشن است که این چنین آزادی‌ی، درنهایت "تراست" و "کارتل" بوجود می‌آورد که می‌تواند منشاء هرگونه احتکار و استثماری گردد و حکومت در تولید، قیمت گذاری، بورس بازی هم از آن او باشد ... و در نتیجه دیگران آزادی خود را از دست میدهند و این تنها تراست و کارتل و شرکت تجاری مربوطه است که حق دارد حکومت کند و آزادی دیگران را از آنها سلب نماید.

البته از راه سرمایه‌ای که هر روز بطور تصاعدی رقم آن بالا می‌رود می‌تواند آراء رای دهنگان راهم بخشد و وارد هیئت قانونگذاری شود و حزبی را تایید کند و حکومت را در جهتی سوق دهد که "مصلحت مالی" ایجاد می‌کند و آنگاه اگر برای گردش کالای کارخانه‌های اسلحه سازی "بازاری" لازم باشد می‌تواند شعله جنگهای منطقه‌ای یا جهانی را برآفروزد و بالمال دایره حکومت و سیطره، را توسعه بخشد و آزادیهای دیگری را هم محدود سازد و ملت‌های دیگری را نیز بهیوغ استعمار بهندگم و آنچه را که خود می‌خواهد انجام دهد و فریاد مقاومت هر استعمار زده و هر انسان ستمدیده ای هم همراه بادهوا پخش شود و در فضا اوج گیرد بدون آنکه بهنتیجه‌ای برسد.

این نوع آزادی، از آغاز مفهوم بردنگی دیگران است و در ازیابی نهائی موجب بردنگی خود سرمایه دار... چرا که او خود را برده "سرمایه" ساخته و وقف افزایش آن... و سرانجام خود نیز در آتش یکی از این جنگهایی که آتش آنرا بر می‌افروزد خواهد سوت.

پس آن آزادی که مفهوم سلب آزادی از دیگران باشد و در نهایت آزادی خود هوادار آنرا نیز از بین ببرد، باید بطور مطلق طرد شود و از اینجاست که ما "آزادی مفهوم سرمایه داری" را هرگز نمی‌پذیریم و بدون تردید آنرا رد می‌کنیم.

اکنون باید دید که مفهوم آزادی در اردوگاه چپ چگونه است؟ در ارزیابی مفهوم مارکسیستی آزادی، می‌بینیم که باید جهان را دگرگونه ساخت و مطابق " برنامه حزب " دنیای دیگری را بوجود آورد... و طبیعی است که این دگرگونی نیازمند پیمودن راه ویژه‌ای باشد. نخست بایسند سرمایه‌داری و عواملی را مانند احتکار، استثمار و... که عامل بقای سرمایه داری است - از بین برد و مالکیت زمین و کارخانه و وسائل تولید و همه وسائل ارتباط جمعی را مصادره نمود و بدست دولت سهند نا در راه مصلحت " طبقه کارگر " بکار رود ! .

در یک مرحله انتقالی موقت، طبقه کارگر - که صاحب مصلحت اصلی است - دیکتاتوری پرولتر اعلام می‌شود و آنگاه که این دیکتاتوری

توانست بورزوای را از بین ببرد، و "جامعه‌ای بی طبقه" بوجود آورد، نه تنها "دیکتاتوری برولتز" خودبخود از بین می‌برد بلکه اصولاً موضوع "حکومت" - و طبقه حاکمه - نیز ملغی می‌گردد و آنگاه تولید بمرحله‌ای می‌رسد و آنقدر زیاد می‌شود که هرکسی بانداره نیاز خود بردارد و هرکسی هم بانداره قدرت خود کار کند.

البته در جامعه‌ی سمعنده‌ای که فقط "انسانیت" در آن حکومت میراند و آز و طمع خودبخود ریشه کن شده است!... چنین است "رویا های مارکسیسم؟... ولی واقعیت با تئوری اختلاف زیادی دارد، البته نه فقط بخاطر تطبیق و اجرای غلط، بلکه بخاطر اشکالاتی که خود تئوری داشته است.

دیکتاتوری برولتزی روی کار آمد و همراه آن ترس و وحشت و ترور... و تشکیلات حزبی که دارای میلیونها عضو و قادر بود... و خود به "طبقه جدیدی" تغییر ماهیت داد که استفاده از مزایای حزب، ویژه آنها بود، و بخاطر همین "مزایای حزبی" امکان هرگونه سودجویی و سوءاستفاده - همانند برنامه‌ای که در اردواگاه سرمايه داری مثلاً نماینده پارلمان می‌کند - به وجود آمد و جالب آنکه این وضع را این بار بجای ایادی شرکت‌های سرمایه‌دار، دیکتاتوری برولتز، کمیته مرکزی و رهبران حزب تایید کردند، چرا که آنها هم بقای خودرا در ادامه این وضع دیده‌اند.

درجامعه‌ای که ترس و ترور بر آن حاکم باشد و هرگونه اندیشه‌مذهبی هم جرم شناخته شود، طبیعی است که "اخلاق" مفهومی نخواهد داشت و در این چنین شرایطی، غول تازه‌ای بنام "بروکراسی" بوجود می‌آید و در درزدی کالائی که فقط یک سرمایه دار می‌رزدید، گروهی از کارمندان حزبی بطور دستجمعی شرکت می‌کنند... فروشنده، بازارس، مدیر گروه مصرف، کارمند جمعیت تعاونی و اعضاء عالیستبه حزب...

... آنگاه حزب برای آنکه از تبلی‌ها جلوگیری کند و مردم را به کار و کوشش بیشتر تشویق نماید، پرداخت پاداش و جایزه‌های خاصی را اعلام می‌کند ولی در عمل، همین پاداش و جایزه، به نوعی "رشوه دادن" بدل

می‌گردد و روشی است که "رشوه" نمی‌تواند یک احساس و انگیزه انسانی را به حرکت درآورد و تنها مخصوصی که دارد آنست که "طعم" رشوه‌گیر را زیاد نماید و "کینه" دیگری را تحریک کند و نتیجه نهایی این دو احساس هم جز شکست بیشتر و ایجاد عقده و کینه بیشتر، چیز دیگری نخواهد بود.

آنچه که در یک نظام مادی نمی‌تواند وجود داشته باشد، پاداش و جایزه نیست، بلکه حرکت و جوشش درونی ناشی از ایمان و عمل است... ایمان و عملی که جز درپناه آزادی و زندگی بدون ترس و اندیشه‌ای بی‌زنگیر نمی‌تواند شکل بگیرد و تنها در سایه قانونی می‌تواند اوج بگیرد که بین طبقه حاکم و مردم تمايزی قابل نشود و همه را به یک جسم بسازد.

مشکل عده اندیشه ماتریالیستی آنست که از طرفی مردم را به فداکاری و گذشت بخاطر دیگران دعوت می‌کند و از طرف دیگر فاقد یک‌زمینه دینی برای ایجاد این روحیه است. و این یک کمبود اساسی و بنیادی است. مذهب به معنی صلح آن، بانسان آن چنان نیروی عظیمی را می‌بخشد که انسان در برتو آن می‌تواند بدون هیچ قید و شرطی، فداکاری کند و به خاطر رفاه دیگران، از خود بگذرد... یک اندیشمند مادی از طرفی "عمل" ناشی از ایمان مذهبی را می‌خواهد و از طرف دیگر با تصوری مادی خود، آنرا غیر ممکن می‌سازد.

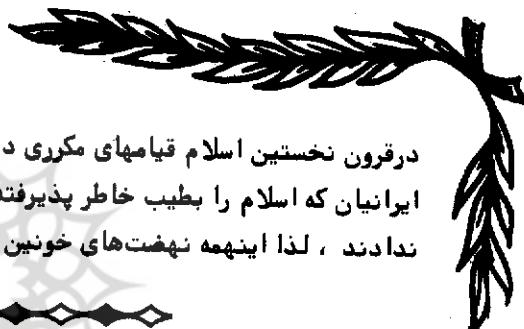
اصولاً اشتباه عده مارکسیسم در این بود که تصور کرد سه‌نوبت غذا، پوشش و چند قرص برای رفع بیماری، می‌تواند انسان را در زندگی آسایش بخشد... انسانی که میداند باید به تنها رنجهای زندگی را تحمل کند، باید بیمار شود و پیر گردد و تنها هم بمیرد...

و همچنین خیال کرد که اگر از راه توبیخ نتوانست دوستی انسان را جلب کند با پاداش و جایزه می‌تواند اورا فداکار سازد... و این یک‌نوع وهم و خیال‌پردازیست.

یک سخن قدیمی می‌گوید "انسان تنها با نان زنده نیست" و این واقعیتی است و اگر ما می‌دانیم که سرانجام می‌میریم، حداقل باید به ما اجازه داده شود که آزادانه حرفهای خود را بزنیم، آزادانه کار کنیم تا روح خود را راضی سازیم... دنباله دارد...

داود الهمانی

آیا این قیامها جنبه‌ملی داشت یا انگریزه‌ها می‌کنند؟

در قرون نخستین اسلام قیامهای مکرری در کشورها بر ضد نفوذ اسلام صورت گرفت ولی ایرانیان که اسلام را بطیب خاطر پذیرفته بودند به آن قیامها روی موافقت نشان ندادند، لذا اینهمه نهضت‌های خونین و مکرر به نتیجه قطعی نرسید.

اگر ایرانیان اسلام را با کمال میل و علاقه پذیرفته بودند، پس قیامها و نهضت‌های ملی بی در بی، در قرن‌های اول اسلام برای چه بود؟
البته بعداز فتح تیسفون و شاهوند، بار مقاومت‌های محلی بسیار در سلاط مختلف ایران بر ضد فاتحان ظهور پیوست و مکرر، در ری، اصفهان، استخر، سیستان اردبیل، خصوصاً خراسان، مردم یا فاتحان در آمیختند و سر بشورش برآوردند و حتی در بعضی از نقاط ایران، مانند طبرستان و دیلمان و دماوند تا عهد عباسیان مقاومت در مقابل مسلمین دوام داشت.

ناسیونالیست‌های افراطی را عقیده براین است که "منظور همه این متحدهین، زمین زدن قوت عرب بود و سرکشان ایرانی، برای بازگرداندن استقلال ایران و زنده کردن کیش و عادت ایرانی نقشه‌می‌کشیدند"^۱ لذا پژوهندگان ناسیونالیست امروز، آنان را قهرمانان استقلال و آزادی ایران

۱- مازیار، تاریخ زندگانی او، یک درام تاریخی درس‌پرده از صادق‌هدایت ص ۱۱۱
شعاره ۱ سال ۱۸

از بیوگرافی کانکه دانسته اند، چنانکه مولف کتاب "مدعیان مهدویت از صدر اسلام تا عصر حاضر" بعنوان سخنگوی این گروه این چنین اظهار عقیده کرده است
 "آنسته از مردان ایرانی که زیر هر نام و هر عنوان، اعم از "مهدی" و غیره قبیل از نجات ایران از "بیوگ عرب" قیام کرده اند و محركی جزوطنخواهی و غیرت ملی نداشته اند، تا ابد در چشم ملت ایران، عزیز و گرانایه خواهند بود، زیرا این غیرتمدنان، با خون پاک خود، پرافخارترین سطور تاریخ ایران بعد از اسلام را نوشته اند...^۲

و همچنین مولف کتاب "بابک خرم دین" که از علت "جنیش‌های ایرانیان" سخن می‌گوید انگیزه جنیش‌های ایرانیان قرنها اول هجری را در یک جهت‌ردۀ بندی کرده و می‌نویسد

"اگر با نظری دقیق و منصفانه بر تاریخ دوره‌ای که ایرانیان، در برآبرتازیان ایستاده‌اند، بنگریم گوئی همه‌ی مردم ایران، از مرز شام گرفته تا اقصای کاشغر، همداستان و یک کلمه بوده اند، و همه با یکدیگر پیمان بسته بودند از هر راهی که بتوانند این گروه سوسمار خوار بی خط^۳ و داش را نگذارند، بر جان ایشان فرمانروائی کند، وزبان و آنديشه و نژاد و فرهنگ و تمدن‌شان را براندازد^۴ بدین ترتیب مولف کتاب "بابک خرم دین" این چنین تحلیل یکجانبه، در سبب شاسی نهضت‌های پیچیده و گوناگون ایران را شانه انصاف و دقت نظر می‌داند. مولف کتاب "دوفرون سکوت" نیز که تحت ناشر شوری بیکران نسبت به ایران، قرار گرفته و تصریح کرده است که از تمام قیامها و جنیش‌های ایرانیان قرنها نخستین هجری، یک هدف مشخص تعقیب می‌شده است. و آن رهائی از بیوگ گران در دنگی که همه گونه زیونی و پریشانی را بر ایرانیان تحمل می‌کرد.^۵

یکی از آنديشمندان، تک‌سبب و آسان نگری را در تحلیل و قایع پیچیده تاریخی بشدت محکوم کرده و می‌نویسد

"البته برای ما دشوار است که انگیزه‌کاوی در تاریخ را تا این اندازه ساده کنیم و هدف اصلی سام نهضت‌های قرنها نخستین اسلام ایران (دعوی پیامبری "استاد سیس" و ادعای خدای مقیع^۶) همه را عاری از هرگونه نیاز دیگر بشری، مانند نامجوئی، کامجوئی، قدرت پرستی، جاه طلبی و خودکامی، و یا حتی گاه

۲- مدعیان مهدویت ... تالیف احمد سروش صفحه ۹

۳- بابک خرم دین صفحه ۷

۴- دوفرون سکوت صفحه ۱۴۹

عاری از اندکی جنون ، اختلال ، انشعاب شخصیت مدعیان و نظیر آن ، نداییم و همه را تنها در یک شعار خلاصه کنیم که: "قیام ملی ، بر ضد مطامع و مظالم استعماری بیگانگان" ۵

آری بدون شک نمی توان گفت هدف از این نهضت ها یک چیز بود مسلمان هر کدام از سرداران نهضت ها هدف خاصی داشتند ، ولی از این نکته نیز نباید غافل شد که در آن زمان در ایران اسلامی ، شرایطی پیش آمده بود که زمینه بجنین قیامهای فراهم شده بود فی المثل عده ای از فئودالها و سیول داران ، مرزبانان ، اسپهبدان ، و دزخیمان بزرگ که با آمدن اسلام به ایران موجودیت شان بخطر افتاده بود ، بخاطر حفظ باقی مانده سلطه ای رو بزوآل رفته خویش ، دست به چنین قیامهای زدند .

بعض دیگری بخاطر جاه طلبی و خود کامی عده ای را دور خود جمع کردند و به تلاش مذبوحانه ای دست زدند و برخلاف تصور ناسیونالیست های افراطی امروز ، آنان نظری به نجات ایران نداشتند و هرگز وظخواهی و غیرت ملی ، انگیزه آنان بود ، آنان فقط می خواستند از آب گل آلود ماهی مقصود خود را بگیرند .

اگر واقعا هدف همه آنها آزادی ایران از بوغ عرب بود ، پس چرا نباید سرداران ایرانی به جان هم می افتادند و همدیگر را نابود می کردند و مردم شهر و دیار خودشان را به آتش می کشیدند ؟

بعضی از قیامها رنگ مذهبی داشته ، گویا این نهضتها و مقاومتها نیز بقایای فعالیت های موبدان و کسانی بود که مدعی تولیت آئینه ای اختراعی کوچک در ایران بودند ، آنان برای اینکه سلطه از دست رفته خود را بازیابند ، سروصدائی را ماند اخته بودند مثلا "استادسیس" دعوی پیامبری می کرد ، "مقع" دعوی خدائی ، "سباد" برای از بین بردن آثار اسلام ، آهنگ ویران کردن کعبه را داشت و "بهافرید" در سی آن بود که آئین مجوس را زنده کند و ...

بالاخره از منابع تاریخی و اسناد موجود بدستی نمی توان دانست که منظور و هدف این قیامها ، چه بوده است ؟ . اینان چه می خواستند و چه خیالی در سر می پروراندند ؟ اگر آنان واقعا ملت پرستانی جانباز و فداکار و از درد و رنج ستم دیدگان متأثر بودند ، پس چرا از قتل و غارت و تخریب و حبس و خونریزی مردم خود اسا نداشتند آنان از وجود هرج و مرچ استفاده کرده ، بیش از هر چیز درین ماحراها .
جمع مال می پرداختند .

بقیه در صفحه ۶۴

عقيقی بخشايشی

اعتیاد های خطرناک چنان مارا تهدید می کند

قهرمانی که براثر اعتیاد به زیر نجیر
کشیده شد یکی از هزاران استعداد و نیروی
نابود شده است

اعتیاد داستان تلخ زندگی
انسانهای است که خود را پای آتش پیر
می سازند و درجهنم "تخدیر" می سوزند
وندای سیگارگی خود را با تمام وجود باطنی
خود به گوش انسانهای بیدار و سالم
می رسانند و آنان را به کمک و دستگیری خود
دعوت می کنند، باشد که این نوشته ها
پاسخ مانندی به نداهای آنان گردد.

گسترش وحشتناک مواد مخدر

هنگامی که فردی با این مواد خطرناک

که پایانش مرگ و فنا و سقوط حتمی است ، پایانی که از یک آغاز بی خیالی و غفلت و فریب مایه گرفته است و آغاز گر آن دوستان دشمن صفت ، و هم پاهای بی مایمه ، و سوداگران مرگ و جنایت ، و افراد سود جو و از خدا بی خبر بوده اند .

طبق نوشته جرائد

اخيراً ۶۸ کیلوگرم هروئین خالص و ۱۷۴ کیلو حشیش بوسیلهٔ مامورین مبارزه با مواد مخدر کشف گردید و به کام آتش کشیده شد و ارزش مادی آن طبق محاسبه مطبوعات بالغ بر ۳۴۵ میلیون تومان بوده است ... ۱

باز مطبوعات توشتند که سال گذشته ۱۳۶ کیلوهروئین و ۲۰۶۸ کیلوتریسак و ۱۰۸۹ کیلو حشیش کشف گردیده است و همراه این مواد هیجده هزار و پانصد و بیست نفر دستگیر شده اند که بیشتر آنان خود بعناد بوده اند ۲

تازه این کشفها و دستگیری‌ها که گاهی در روزنامه‌ها و مطبوعات می‌خوانیم نمی‌تواند بازگو کننده واقعیت باشد . به قول یکی از نمایندگان مجلس این مقدار کمتر از یک صدم مواد وارداتی و مصرفی است که در این کشور به مصرف می‌رسد .

و نابود کننده انس و معاشرت پیدا نمود و این سوم خطرناک و کشنده آثار و ریشه‌های خودرا به اعماق وجود او فرو برند ، نشاط و شادابی اورا باز پس می‌گیرند ، متعاقب آن چشمانش غبارآلود ، رنگش پریشه و محزون ، صدایش لرزان و مضطرب ، و کلماتش بریده و کشدار و اعصابش سست و سیستیان بحدی که قدرت حرف زدن و گفتنگو از او باز ستاده می‌شود ، و با کمال صعف و بیچارگی در برابر آتش چمپاتمه زده و چشمان سستی خودرا با آتش بازمی‌کند ، و سر خود را می‌بندد و در عالم خود در عوالم دوپا فرو می‌برد و در عالم خود در عوالم دیگر با افکار و خیالات تباہ کننده سیمر می‌کند ...

آری او به اسارت خود فکر می‌کند

و صدهای مادی و معنوی آنرا ارزیابی نماییم و از محیط خود دورسازیم.

نفوذ در عمق اجتماع:

آنچه از گزارش‌های مشابه استفاده می‌گردد اینکه اعتیاد به مواد مخدر به عمق اجتماع ما نفوذ کرده است و هر روز در حال توسعه و گسترش می‌باشد و سرمایه‌های ملی و ذخیره‌های انسانی ما را نابود می‌سازند و تاسف انگیزتر آنکه قشرهای سازنده و فعال جامعه یعنی جوانان و باسواندان و تحصیل کرده‌هارا به اسارت خود درمی‌آورد. جوانانی که ستون فقرات اجتماع ما را تشکیل می‌دهند و نهالهای سرسیزی که با زحمات و هزینه‌های کمرشکن، دوران شکوفائی و باروری خود را طی می‌کنند.

قهرمان زیر زنجیر!

کار نفوذ و پیشرفت آن در جامعه ما بهجایی رسیده است که برخی از قهرمانان ورزش را که خود باید سرمشق تندرستی و نشاط و شادابی باشند از پای در آورده است و اورا در مقابل خود روی زانو نشانده است چون همین مطبوعات نوشته شدند "قهرمان سابق وزنه برداری که

اکنون ما با ارزش مادی این مواد ضایعاتی و خسارات کار نداریم که با پول آن می‌توان چندین کارخانه معمظم یا چندین مرکز علمی و تحصیلی را راه انداخت یاد رشراط‌کنونی چه تعداد از افراد بی خانمان و سرگردان را از وضع فلاکت بار بی خانمانی نجات داد بلکه می‌خواهیم خسارت معنوی و زیانهایی که از راه این زهرهای خطربناک و دامهای ابلیسی عاید کشور و اجتماع ما می‌گردد مورد بررسی قرار دهیم:

می‌گویند این مقدار از مواد مخدراه کاخیرا کشف گردیده است می‌تواند جیره‌ی روزانه ۶۸ میلیون معتاد را تامین و باداره کند اگر برای هر ده نفر معتاد در روز یک گرم منظور نماییم یعنی این سوم خطربناک می‌توانند دو برابر ملت ایران را با خطر اعتیاد رو برو سازند و آنان را به خاک سیاه بنشانند.

ما با سیر تاریخی و سیاسی این مواد مهلک کار نداریم که با چه وسیله و با کدام ایادی مرموزه، شناخته شده داخل کشورهای خاورمیانه و شرق اوسط گردید و مردم را از کار و فعالیت انداخت، چون بازگوئی آنها شمری به حال مانخواهد داشت جایی که ما با واقعیت عینی خطر رو برو هستیم و به مرحله‌ای رسیده‌ایم که خسارات

چه باید کرد؟

شهرکهای ترک اعتیاد و بیمارستانها
و دلسوزیهای انسانی که از طرف افراد
دلسوز و انسانهای با وجود آن صورت میگیرد
با همه اهمیت و ارزشی که دارد باز در
برانداختن این بلاهای خانمانسوز کافی
نیستند چون نازمینه چینی و پاک سازی
محیط صورت نگیرد باز خطر اعتیاد و
بازگشت به حالت اولیه بشدت چندین برابر
خود باقی است.

آنچه در مورد مبارزه با این آفتهای
خطرناک به نظر ما میرسد اینکه نخست
لازم است بالباجاد محیط روانی سالم با
توسعه و کسرش تعالیم ارزش‌های اخلاقی و
بهداشتی اسلام یک تکیه‌گاه معنوی و پایگاه
عقیدتی در دل افراد و جوانان وجود آورد
که از درون بجوشند و مصنوبیت طبیعی و
ذاتی پیدا نمایند فردی که اعتقاد ورزد
اعمال و کردارهای او تحت کنترل است و
در برابر هر عمل خیر یا ناروا سزای آنرا
خواهد دید. فردی که معتقد باشد که
آئین الهی هر آنچه به سلامت تن و روان
صدمه میرساند تحريم کرده است و ضرر
رساندن به بدن را یک گناه بزرگ و نابخشودنی

بارها بر سکوی افتخار قهرمانی آموشگاههای
کشور تکیه زده و برندۀ مدال افتخار نیز
گردیده بود و زمانی با یکی از چهره‌های
سرشناس کشتی در کار رقابت بود، امروز
غرق در اعتیاد است و اکنون به اتهام
سرقت (برای تامین مخارج اعتیاد خود)
در گوشاهی از زندان منزل کرده است...^۳

علل اعتیاد.

در بررسی علل و انگیزه اعتیاد
به عوامل متعددی برمی‌خوریم که هر کدام
به سهم خود در شیوه این آفت اجتماع
تأثیر خاصی دارد که مهم تراز همه فقدان
هدف و ایده‌آل زندگی، نومی‌سی و یاس
دسترسی به پول زیاد و بیش از حد متعارف
وجود دولت و معاشرین ناسالم، وجود
سابقه اعتیاد در خانواده، گریز از مجالس
و محافل علمی و کتاب، شب‌نشیمنی‌ها
و پارتیهای فاسد رواج این قبیل اعتیادها
در میان طبقات مرتفع اجتماع که معمولاً سبل
و سرمشق زندگی دیگران واقع می‌گردند و
دست آخر از دستدادن مبانی و سرمایه‌های
معنوی است که جامعه را با چنین آفته‌ها و
آلیله‌ها روپرور می‌سازد

سیروز کبدی

کل بیماری خطرناک

الکلی با هم بیماری سیروز وجود دارد ولی در کشورهاییکه الكل مصرف می کنند از

یکطرف این بیماری زیاد دیده می شود و از طرف دیگر تعداد مبتلایان باین بیماری رابطه

مستقیم با میزان مصرف مشروبات الکلی

آن کشور دارد. مثلاً قبل از جنگ جهانی

اول در کشورهای متعدد آمریکا از هر یکصد

هزار نفر ۱۳ نفر در اثر بیماری سیروز میردند

(اکنون هم مرگ و میر از این بیماری در آن

کشور در همین حدود یا خیلی جزئی بیش از

آنست)

در زمان جنگ، مصرف الکل کم

شد و مرگ و میر از سیروز نیز بطور شکست آوری

از اوایل قرن هفده پیشکشان

اعتقاد پیدا کرده اند که الكل در پیدایش

سیروز موثر است. امروز نیز اگرچه در باره

چگونگی مکانیسم الكل در تولید "سیروز "

اختلاف نظر وجود دارد ولی تقریباً در ارتباط

سیروز و مشروبات الکلی " متفق القولند "

و معتقدند که الكل در تولید سیروز اثر

قطعی دارد. درست است که در بعضی از

کشورها با وجود عدم مصرف مشروبات

اثر الكل در ایجاد " سیروز

یعنی معتادان به الكل که از سیروز مرده‌اند. ۳ تا ۷ برابر بیش از غیر الكلیک بوده است. بنابر یک گزارش تحقیقی از ۱۱۶۸ بیمار مورد مطالعه در شهر "بوستون" که دچار ناراحتی کبدی بوده‌اند ۸۳ درصد آن‌ان ساقه الكلیم داشته‌اند.

آیا الكل مستقیماً ایجاد سیروز می‌کند؟

از مسائل بسیار بخوبی و قابل

اهمیت آن است که الكل مستقیماً ایجاد سیروز نمی‌کند چه هیچ محققی تاکنون نتوانسته است با خوراندن الكل به حیوانات آنها را دچار سیروز بنمایند ولی در عوض برخی از دانشمندان توانستند با محروم کردن موش‌ها از بعضی از مواد غذائی مخصوصاً "کولین و میتونین" ^۳ که از اسیدهای آمینه هستند آنها را دچار سیروز بنمایند.

بنابراین الكل اثر سمعی مستقیم روی کبد ندارد ولی بعلت فقر غذائی که عمولاً الكلیک‌ها دارند و یا به علت اینکه الكل اشتهرابا می‌زند این طبقه از مردم را دچار سیروز مینماید درست است که الكل در اوایل باعث افزایش اشتتها می‌شود ولی بعدها اشتهرابا کاملاً می‌زند. از طرف دیگر الكل در بدن می‌سوزد و تولید نیرو و مواد ذخیره‌ای در بدن می‌کند و درنتیجه انسان را از خوردن مواد غذائی اساسی مانع

پائین آمد بطوریکه در سال ۱۹۲۰ یعنی اندکی پس از پایان جنگ از هر یکصد هزار نفر فقط ۷ نفر از سیروز مردند یعنی مرگ و میر از این بیماری تقریباً نصف شد. و این رقم در تمام دوران منع فروش مشروبات الكلی ثابت بود ولی پس از آنکه این قانون لغو شد و دوباره مصرف مشروبات الكلی زیاد گردید، مرگ و میر از بیماری سیروز نیز بتدريج و بموازات مصرف آن بالا رفت ^۱.

در کشور انگلستان نیز در سال ۱۹۱۴ مرگ و میر در نتیجه سیروز ۱۵ نفر برای هر یکصد هزار نفر بود ولی امروز این رقم به سه نفر رسیده است علت این امر به عقیده دکتر "تریس" ^۲ استاد طب پیش‌گیری دانشکده پزشکی نیوبورک این است که به بعلت مالیات بسیار سنگینی که دولت انگلیس برای مشروبات الكلی بست، صرف مشروبات الكلی برای همه کس میسر نشد و میزان مصرف آن خیلی پائین آمد، و بموازات آن مرگ و میر در اثر سیروز نیز کم گردید، ولی در طبقات مرغه که میتوانند هزینه مشروبات الكلی را بپردازند تعداد مرگ و میر در اثر بیماری سیروز همچنان بالاست.

بنا بر ادب بالا، قطعی است که الكل در ایجاد سیروز موثر است. بنا به گزارش کالبد شکافی‌ها مرگ و میر آن‌کلیک‌ها

پروتئین‌ها بی نیاز می‌کند و این باعث ایجاد نوعی فقر غذایی در بدن می‌شود و این نوع فقر غذایی است که در عین شروع تغذیه، انسان را دچار سیروز می‌نماید و این مطلب روش می‌کند که چرا در بعضی از کشورها با وجود عدم مصرف الكل باز هم سیروز زیاد دیده می‌شود و این امر بعلت فقر غذایی می‌تواند باشد.

چرا همه کسانیکه الكل هستند دچار سیروز نمی‌شوند؟

میدانیم که استعداد‌ها مختلف هستند خیلی از انسان‌ها مورد حمله، میکروب‌های مختلف قرار می‌گیرند ولی عده محدودی دچار می‌شوند مثلاً اگر عده‌ای از مردم با میکروب حصبه در تماس باشند تعداد کمی از آنان دچار می‌شوند حالا باید گفت که میکروب مسئول بیماری نیست اگر چنین بود بایدهم مبتلا می‌شند.

در ایجاد سیروز شاید عوامل دیگری نیز غیر از الكل و سوء تغذیه موثر باشد مانند "تورم و پرسوسی" کبد ولی هیچ‌کدام باندازه الكل موثر نیستند اگر تورم کبدی باعث سیروز شود معمولاً این بهمباری خیلی زود بروز می‌کند البته این در صورتی است که تورم و پرسوسی کبد درمان نشود و این تورم بطور مزمن ادامه پیدا کند اگر این نوع تورم کبدی در یک شخص الكلی بروز کند این شخص خیلی بیش از دیگران دچار

سیروز تقویت می‌کند، بطوریکه اگر این دو توام باشد، کبد را خیلی زیادتر آزار می‌رسانند تا هر کدام بعثت‌هایی . اصولاً این دو باهم همراهند، چه بطوریکه ذکر شد الكل خواه ناخواه باعث سوء تغذیه نیز می‌شود.

هرچه کشفیات جدید ارائه می‌شود اثر الكل در ایجاد سیروز نیز بیشتر تایید می‌گردد.

کارهای دکتر "جالز" و دکتر "دروبین"^۴ در دانشکده پزشکی نیویورک نشان می‌دهد . اگر به انسان و یا حیوانی الكل خورانیده شود در کبد تغییراتی ایجاد خواهد کرد در کبد "نشط" و یا "رسوب چربی" تولید خواهد شد و به نسج کبد حتی در صورتی که سوء تغذیه هم نباشد صدمه خواهد رسید اگر مقدار غذارا به دو برابر معمول هم اضافه کنیم ، در عین حال این تغییرات چربی در کبد ، پیش‌قاول بیماری سیروز خواهد بود . پزشکان نامبرده‌هاز پژوهش‌های خود چنین نتیجه گرفته‌اند که حداقل قسمتی از اثر الكل در ایجاد سیروز مربوط به اثری "اتانول" ^۵ آن می‌باشد . تحقیقات دیگر نشان می‌دهد که الكل و سوء تغذیه اثر هم‌دیگر را در ایجاد

محمدحسین فروشانی (آزاده)

اصفهان

تابنده اختیاری

پیدا نشد چو قاطمه تابنده اختیاری
جزاو نیافت گوهر شهوار دیگری
دارد به بانوان جهان فضل و برتری
بود آئینه تمام نمای پیغمبری

در آسان دانش و تقوی و برتری
غواص روزگار به دریای زندگی
در زهد و پاکدامنی و عفت و وقار
در عصمت و فضیلت و زهد و عفاف

در دامن عطوفت و الطاف مادری
کاعلام صلح کرد و صفا و برادری
ویرانه کرد کاخ ستیز و ستمگری
آورده در شجاعت و فن سخن‌سروی
با جز علی که بود و رازیب همسری

جز او که پروردید گهرهای تابنده
جز او که تربیت بنموده است مصلحی
جز او که پروردیده دلبری که ، با قیام
جز او که دختران دلبری به اجتماع
جز او که بود همسر شایسته علی (ع)

زهرا کلام نفر و خوش و روحبوری
زیباتر از حفاف تو رازیب و نسوری

ای زن برای زندگی راحت تو گفت
حفظ عفاف کن ، که نباشد به زندگی

هادی دوست محمدی

نقش فیلمها

باینکه همه قشرها - بدون استثناء - به فساد انگیز بودن فیلمها متعارفند ، چه عاملی موجب می شود جلو آنها را نگیرند ؟

اندیشه‌ها ، شکوفایی استعدادها ، نقشمؤثر دارند ، تقویت نماییم و بسط و توسعه دهیم ، استعدادها و ذوقهای هنری رادر طریق مثبت و مفید و سالم رهبری نماییم و برای نتیجه کیری هرچه بیشتر ، آنچه از ابزار و وسائل را که در پیشبرد این هدف موثر است ، در اختیار صاحبان فن قراردهیم و آنان را در طی کودن این مسیر ، تشوه نماییم .

با همین حساب اگر به راستی علاقمند به مصالح اجتماع و کشور هستیم ، در اندیشه نیز باشیم که چه عاملی مانع پیشرفت می گردد ؟

و چه موجی جلوی رشد عقلانی و

درگذشته گفتم در ارشاد فرد و اجتماع و اصلاح جامعه ، علاوه بر راههای مثبت تعلیم و تربیت ، موعظه و نصیحت و پند و آندرز و ... ، لازم است عوامل منفی و موجات فساد و تباہی را نیز بشناسیم ، که اگر قابل اصلاح و کنترل هستند ، اصلاح کنیم و گرنده در صدد برداشتن و ازین بردن آنها باشیم .

علاوه بر طرح برنامه‌های سازنده‌ی آموزشی و پژوهشی ، راههای سازنگی و پیشرفت و تکامل و رقاء فکری را بازیابیم و نشان دهیم ، و راههای سقوط و فساد و آلودگی و رکود را تشخیص دهیم و بیندیم ، نیروهای عواملی را که در بارور کردن

ندارد ولی نا آنجا که ممکن باشد لازم است
هر انسان دلسوی وظایف انسانی و رسالت
اجتماعی و دینی خود را انجام دهد، و
دین خود را به جامعه پیرداد و درنچاتو
آگاهی فرزندان جامعه بکوشد. به همین
جهت برخی از عوامل موثر را قبلایاد آوری
کردیم و پیشنهادهای اصلاحی را نیز
خطارنشان ساختیم. اکنون به بررسی و
تجزیه و تحلیل دیگر عوامل می پردازیم و
توجه خوانندگان گرامی را به برخی از حقایق
معطوف میداریم:

فیلمها و سینماها:

یکی از عوامل بسیار موثر در اجتماع
چه از جهات مثبت و چه از جهات منفی،
فیلمها و سینماها هستند که در تکامل و
پیشرفت و رهبری انکار جامعه نقش شگفت انگیزی
دارند، همچنانکه در رکود فکری، و سقوط
اخلاقی، تخدیر و مرگ استعدادهای
عواطف نیز اثر عمیق و اساسی به جای
می گذارند.

اگر با وضع کنونی، به اصلاح
و کنترل این عامل نیزداریم، آتشبایی فساد

آگاهی و نکامل انسانی را می گیرد؟
کدامیں سبب تخم فساد و تباہی
می پاشد؟ و چه چیز باعث می گردد که مردم
دارای معلومات به معنی واقعی و آگاهی
نمی گردند و خواسته در جهالت فرومیرونند؟
چرا هنر رسالت خویش را از دست می دهد
و در اختیار فساد قرار میگیرد؟ و چرا به
آلودگان و فاسدها هنرمند می گویند؟ و
چرا علم و دانش معنی خود را از دست داده
و عنوان های علمی، توخالی و پوج شده
است و بالاخره چرا سواد آموزی معمولی،
جای معارف و دانش را گرفته و جامعه به
کمبود عالم و دانشمند مبتلا شده است و
چرا...؟

این چراها و چراهای دیگر را
طرح سازیم و پاسخهای آنرا باز یابیم و در
صد ترمیم و اصلاح و سازندگی برآشیم و
همانطور که قبل نیز گفتم، هر کدام از
عوامل که قابل تغییر و اصلاح هستند،
اصلاح کنیم و نتیجه بگیریم و گرنه آن را از
میان اجتماع عمان برداریم و طرد کنیم و
نگذاریم فرزندانمان را از مسیر انسانیت
خارج گرداند که در اثر آن تمام مفاخر و
ذخایرمان نابود گردد و در این میان، دشمن
سوء استفاده نماید و از دور، به ناتوانی ما
بنگرد و بربی خبری ما بخندد.

نگارنده در این صدد نیست که همه
عوامل را معرفی کند و چنین توانائی را هم

جامعه‌ای را به دست آورند، لازم است در روحیات و سجایای اخلاقی آنان مطالعه کنند و برای موفقیت در این کار، بهترین وسیله و گویا ترین کتاب، جنبه‌های هنری و ادبیات آن جامعه است، به نوشته‌ها و مقالات و کتابها، قصه‌ها و داستانها و مجلات و مطبوعات و افسانه‌ها، می‌نگرند، به فیلمها و نمایشامه‌ها، عکسها و تصویرها و نقاشی‌های دقت‌مند، به شعرها و تصنیفها و غزلها می‌اندیشند، به طرز معماریها و بنایها و ساختمانها و سایر آثار هنری دیگر توجه می‌نمایند و از مطالعه‌ی این آثار، به بیانش و تعلق افراد آن جامعه‌ی می‌برند.

اکنون اگر در میان اجتماعی، هرجا که قدم نهادی، جز شهوترانی و سکس و عوامل تخدیری چیز دیگری در آثار هنری به چشم نخورد، چگونه‌داوری خواهد شد. درباره اجتماعی که محفلات و مطبوعات‌شان آنجنان و اشعار و سروده‌ها یشان بدبتر از آن، تابلوهای تبلیغی سینماها و فیلم‌های این‌چنین باشد، چگونه قضاوت خواهد شد؟

آیا فیلم‌های آنجنانی و تابلوهایی که از آنها در هر کوی و بزرگ مشاهده می‌شود اهانت به ملت نیست؟ مسخره کردن و خنده‌یدن به همه‌ی افراد آن اجتماع نمی‌باشد؟ بقیه در صفحه‌ی

و تباهی را آنجنان شعله‌ور خواهد کرد که هم‌را خواهد سوزاند و به اصطلاح دودش بدیدگان همه خواهد رفت همچنانکه هم اکنون، تاحدودی شعله ور شده است و خرم هستی ما و ارزشمند ترین ذخایر مارا که جوانان و دختران هستند، در زبانه‌های خود فرو می‌کشد و افراد دلسوز و انسان را برخاکستر آنان به سوی می‌نشاند.

نقش هنر

فیلم‌ها و سینماها مانند سایر جنبه‌های هنری در مرحله نخست به منظور ابلاغ رسالت انسانی و پرورش استعداد‌ها و بارورکردن نیروهای باطنی و متجلی ساختن بعدهای درونی افراد، تهیه شده است و به راستی به خوبی هم می‌تواند این وظیفه را انجام دهد و وسیله‌ی بسیار ارزنده‌ای است.

اصولا هنر عبارت است از نشان دادن درون، دربرون، و هدفش ساختن انسان برتر و متعالی است. و باهمین اصل اگر بخواهند سطح بیانش و رشد عقلانی، تکامل و تمدن

نگاهی کوتاه به محتویات عهده‌بین

کامل خیرخواه

تصویری ترجمه از زندگی پر افتخار سایمیران

کتابهای به اصطلاح مقدس نه تنها پواز خرافات است بلکه جهود زشتی برای مردان الهی ترسیم کرده که انسان را به کلی از آنها و تعلیماتشان دور و بیگانه می‌کند.

یکی دیگر از دلایل روش و غیرقابل خدشه، بر دستخوردگی و الهامی نبودن همهی کتابهای عهد عتیق و حديث، تصویر رشتی است که این کتابها از انبیاء شان می‌دهند.

سایمیران که برای ارشاد انسانها، تهدیب نفوس و درکوناهتر سخن، جهت "تزکیه و تعلیم"^۱ از جانب خدا به سوی آنان فرستاده شده اند باید خود الگوی فضایل انسانی و نمونه کامل پاکیزگیهای اخلاقی باشند تا "امت" از ایشان متابعت کند. اگر فرستادگان خدا، انسانهای آلوده و رهبرانی تبهکار بودند (که از دیدگاه اسلام و مسلمانان دامنه از لوث هر پلیدی پاک بود) ملت کمترین اعتنای به گفتارشان نمی‌کرد هیچ، که شدیداً مورد اعتراضشان نیز واقع می‌شدند.

۱- هوالدى بعث فى الاميين رسولنا منهم يتلوا عليهم آياته و يزكىهم و يعلمهم الكتاب والحكمة ... سوره جمعة آية^۲

درجای خود با دلایل عقلی و نقلی در نهایت اتقان به اثبات رسید که باید رسولان خدا و رهبران آسمانی، ضرورتا پاکدامن و مصون از گناه باشند. اما متأسفانه در برخی از کتابهای عهد قدیم و جدید، مطالبی دیده می شود که از آلودگی دامن و ناپاکی باطن پیامران خدا حکایت دارد.

دست توجیه کوتاه!

شفتنا، رهبران روحانی سهود و مسیحیت بهنگام مواجهه با چنین مشکلات مذهبی که در عبارتها و متن منابع دینی ایشان هست، دست خودرا به توجیهات نامعقول و تفسیرهای غیرواقعی درازمی کنند و تا آنجا که مقدورشان هست بگونه ای روی آن را "ماست مالی" می نمایند، اما در اینجا رسوائی آنچنان آشکار شد که دست توجیهگران و مفسران عهدهاین از هرگونه تاویل کوتاه مانده است.

عجب تر اینکه عهد عتیق، در تصویر یک چهره‌ی زشت، برای داود، به آن اندازه‌هم پسندیده نیست، بلکه صریحاً این پیامبر خدارا از درگاه او مطرود می داند و می گوید، خداوند بروی خشم گرفت، و تهدید کرد همانگونه که به ناموس اوریا در خلوت تجاوز کردی دستور خواهم داد تا به ناموست آشکارا تجاوز شود

ما از خوانندگان گرامی می خواهیم اندکی حوصله بخراج دهنند و عین این عبارات را که از کتابهای باصطلاح آسمانی ملل یهود و مسیحی نقل می کنیم به دقت بخوانند و سپس خود داوری فرمایند که آیا می توان این کتابهای روحی آسمانی والهای الهی دانست؟ و این است عبارت عهد عتیق

"بهوه خدای اسرائیل چنین می گوید من ترا (خطاب به داود است) به پادشاهی مسح (انتخاب) نمودم و من ترا از دست "شاول" رهایی دادم و خانه‌ی آفایت را بتو دادم وزنان آقای ترا به آغوش تو و خاندان اسرائیل و یهود را به تو عطا کردم، و اگر این کم می بود چنین و چنان برای تو مزید می کردم . پس چرا کلام خداوند را خوار نموده، از نظر وی عمل بد بجا آورده و اوریا را به شمشیر زده زن اورا برای خود بزنی گرفتی، و اورا با شمشیر "بنی عمون" بقتل رسانیدی پس حال، شمشیر از خانه‌ی تو هرگز دور نخواهد شد بعلت اینکه مرا تحقیر

نموده، زن اوریا را گرفتی، تا زن تو باشد، خداوند چنین می‌کوید اینک من از خانه خود بدی را برتو عارض خواهم گردانید وزنان تراپیش چشم تو گرفته و به همسایهات خواهم داد و او در نظر این آفتاب (در روز روش و نزد عموم) با زنان تو خواهد خوابید^۳

آیا هیچ خردمندی باور می‌کند که پیامبری بزرگ و آسمانی چون داود به ناموس دیگری تجاوز کند و یا حق کسی را ضایع سازد؟ آیا درست است، خداوند داود را به فرض صحت آن نسبت ناروا تهدید کند که نزد را بدست دیگران خواهم سپرد تا پیش چشم تو با آنها "همخواه" شوند؟ آیا چنین انتقام، اشاعه، فحشاء و مخالف عدالت الهی نیست؟

سیمای داود در قرآن:

قرآن مجید در موارد گوناگون از داود پیامبر، پادمی کند و اورا داوری دادگر^۴ عالی عادل^۵ بندهای شاکر^۶ و مبدی صالح، معرفی می‌نماید. ما در میان آیات فراوانی که پیرامون عظمت، عصمت و رسالت این فرستاده‌ی خدا در کتاب آسمانی اسلام آمده است دو آیه زیر را تحلیل و عنوان می‌کنیم تا سیمای تابناک این خلیفه، خدا از دیدگاه تعالیم اسلامی به خوبی روشن شود.

۱- "... وَقَتْلَ دَاوُدْ جَالُوتَ وَأَتَاهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَمَهُ مَا يَشَاءُ وَلَوْلَا دَفَعَ اللَّهُ النَّاسَ بِعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلِكَنَّ اللَّهَ ذُو فَقْدٍ عَلَى الْعَالَمِينَ." یعنی داود جالوت را کشت، و خداوند به او ملک و حکمت بخشید و آنچه می‌خواست به او آموخت. اگر خدا بعضی از مردم را بوسیله بعضی دیگر دفع نمی‌کرد (نایبود نمی‌ساخت) زمین فاسد و تباء می‌شد (از فساد پر می‌گشت) ولی خدا نسبت به جهانیان صاحب‌کرم و بخشنده است.

هنگامیکه درست در این آیات دقت کنیم می‌بینیم خداوند چند فضیلت

^۳- به کتاب دوم شمعیل باب ۱۲ مراجعه فرمائید

^۴- یادداود انا جعلناک خلیفه فی الارض فاحکم بین الناس بالحق من آیه ۲۶

^۵- ولقد آتینا داود و سليمان علمًا . تحل آیه ۱۵

^۶- اعملوا آل داود شکرا . . . سیاع آیه ۱۰

بزرگ و امتیاز عالی به داود عنایت فرموده است.

اورا انسانی مبارز و رزمnde با جیمه کفر و ستمگری می داند.

اورا صاحب ملک و مال و دارای مقام حکمت (که بزخی از مفسران گفته اند در اینجا منظور نبوت است) می شناسد.

اورا دانایی که علمش از جانب خدا است (نه از سوی خلق که کثیرا در آن خطاب دیده می شود) معرفی می کند.

گرچه همه ای این امتیازات، دلیل عنایت الهی نسبت به این رسول خسدا است. لکن آنچه که بیش از همه آن فضایل، در این آیه جلب توجه می کند، و در مقابل تهمتها ناجوانمودانه عهد عتیق، به داود سیمای ضد ستمگری می دهد، مجاهدت و قیام او است علیه فساد و بیدادگری که رهبری آن را ستمگر و مفسدی چون "جالوت" بعده داشت، و این نقش روزمندگی داود، در صدر و ذیل همین یکآیه مورد تأکید قرار گرفته است.

آیا داودی که با جالوت یعنی پرچمدار ستمگران مبارزه می کند و با هر نوع فساد و هر فاسدی سرستیز دارد، ممکن است خود انسانی فاسد و متجاوز باشد؟^۷
 ۲—وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوِدَ مِنَافِلًا يَأْجُبُ الْأَوْبَى مَعَهُ وَالظَّيْرُ وَالنَّالُ لَهُ الْعَدِيدُ.^۸
 بقیه در صفحه ۷۶

یک تذکر لازم

همانطور که بارها در مجله تذکر داده ایم، هر روز، نامه های فراوانی به دفتر این مجله می رسد که قسمت قابل توجهی از آنها شامل سوالات و مشکلات خوانندگان محترم است که با هیئت تحریریه در میان گذاشته اند. بعضی از این نامه ها متأسفانه فاقد نام و نشانی کامل است و بهمین دلیل نمی توانیم پاسخ آنها را بنویسیم. اینک از عووم خوانندگان محترم تقاضامی شود نام و نام خانوادگی و نشانی کامل خود را در نامه بنویسند و اطمینان داشته باشند که اگر بخواهند، اسم آنها محفوظ خواهد ماند.

۷—تفصیل داستان مبارزه داود را با ستمگر عصرش جالوت که بیشوای هر حرکت ضد انسانی بود در تفسیر مجمع البیان ذیل آیه مورد بحث مطالعه فرمائید.

۸—سوره سباء آیه ۱۵

فراوایی که پیرامون عظمت، عصمت و رسالت این فرستاده‌ی خدا در کتاب آسمانی اسلام آمده است دو آیه زیر را تحلیل و عنوان می‌کنیم تا سیمای تابناک این خلیفه، خدا از دیدگاه تعالیم اسلامی به خوبی روشن شود.

۱- "... وَ قَتَلَ دَاوُدْ جَالُوتَ وَ آتَاهُ الْمُلْكَ وَ الْحِكْمَةَ وَ عَلِمَهُ مَا يَشَاءُ وَ لَوْلَا دَفَعَ اللَّهُ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَ لِكِنَّ اللَّهَ دُوَّفَ قَبْلِ عَلَى الْعَالَمَيْنِ." یعنی داود جالوت را کشت، و خداوند به او ملک و حکمت بخشید و آنچه می‌خواست به او آموخت. اگر خدا بعضی از مردم را بوسیله بعضی دیگر دفع نمی‌کرد (نابسود می‌ساخت) زمین فاسد و تباہ می‌شد (از فساد پر می‌گشت) ولی خدا نسبت به جهانیان صاحب‌گرم و بخشنده است.

هنگامیکه درست در این آیات دقت کنیم می‌بینیم خداوند چند فضیلت بزرگ و امتیاز عالی به داود عنایت فرموده است.

اورا انسانی مبارز و رزمnde با جبهه کفر و ستمگری می‌داند. اورا صاحب ملک و مال و دارای مقام حکمت (که برخی از مفسران گفته اند در اینجا منظور نبوت است) می‌شناسد.

اورا دانایی که علمش از جانب خدا است (نه از سوی خلق که کثیرا در آن خطای دیده می‌شود) معرفی می‌کند.

گرچه همه‌ی این امتیازات، دلیل عنایت الهی نسبت به این رسول خدا است. لکن آنچه که بیش از همه‌ی آن فضایل، در این آیه جلب توجه می‌کند، و در مقابل تهمتهای ناجوانمردانه‌ی عهد عتیق، به داود سیمای ضد ستمگری می‌دهد، مجاهدت و قیام او است علیه فساد و بیدادگری که رهبری آن را ستمگر و مفسدی چون "جالوت" به‌عهده داشت، و این نقش رزمندگی داود، در صدر و ذیل همین یک‌آیه مورد تاکید قرار گرفته است.

آیا داودی که با جالوت یعنی پرچمدار ستمگران مبارزه می‌کند و با هر نوع فساد و هر فاسدی سرتیپ دارد، ممکن است خود انسانی فاسد و متجاوز باشد؟

۲- وَ لَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ مِنَافِلًا يَاجَالُ أَوْبَيِ مَعَهُ وَالْطَّيْرُ وَالنَّاَلُهُ الْحَدِيدَ.
بقیه در صفحه ۶۷

۷- تفصیل داستان مبارزه داود را با ستمگر عصرش جالوت که پیشوای هر حرکت ضد انسانی بود در تفسیر مجمع‌البیان ذیل آیه مورد بحث مطالعه فرمائید.

۸- سوره سباء آیه ۱۰

جواد نعیمی

مشهد

آه ای گمیت!
 تو در جهاد شعر، به روی ستمگران
 شمشیر واژه‌های خودت را گشیده‌ای
 آشته‌ای، زدیدن بیداد و گجروی
 باظلمت زمانه، تو پیکار گرده‌ای

xxxxxx

آه، ای گمیت
 فریاد شعر تو، این جاودانه‌ها
 از پشت پرده‌های قرود گذشته نیز
 برگوشم آشناست
 من در شاه شعر تو، این واژه‌های پاک
 شهد تعهد مردانه دیده‌ام

xxxx

آه ای گمیت!
 من لمس می‌کنم اندیشه‌ی ترا
 در شعر تو رسالت حرف است پایدار
 در پایداری توهده‌ها نشسته است،
 چون بلبلی به شخانه‌ی گل، در بهارها
 در هرگدام نغزو، من خود چشیده‌ام
 در هر توجه حرفی گه گفته‌ای
 در هر تبلور آن دانه‌های شعر
 سیال جاودانه هدفداری ترا

xxxx

آه ای گمیت!
 آن نالمه‌های خون تو در بند بند شعر
 با سرخی شарат نامه‌هایی، به جنگ
 باسیزه‌ی امید به حال سلام و صلح
 ایمان آهنین تو، ای گاش تاکه بود

به یاد و گمیت

شاعر شجاع اسلام

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اسلامی

پرتاب جامع علوم اسلام

آه ای گمیت!

از ما به توسلام، از ما به تو درود
 تو از سلاله‌ی پاک شرافتی
 تو زاده‌ی هدف واستقامتی
 تو رهرو حقیقت و راه فضیلتی
 قدر تو ناشناخته مانده است، تا هنوز

xxxx

علی اکبر صادقی (رشاد)

این نسل پرخروش ...
 گلهای گاذین تورا ای فرنگ مست
 ... دیگر تعیخرد
 با بو و رنگ بی نوسان و تقلیب
 آوای رویش گلبوتهای تو
 دیگر، بگوش شرق خروشان، نمیرسد.
 بن‌ها و ریشه‌های
 در عمق خاک قلب جوانها نمیدود.
 انبوهای چنگل مصنوعی تورا
 باران خشم و نفرت ما ...
 خیس گرده است.
 "کادوی ایسم‌ها" ای خطه تو، در دیار ما
 معرف نمی‌شود
 بشکست رونق بازارت ای فرنگ
 برق شاهه ما ...
 از چپنه‌های دور افق‌ها گذشته است.
 رگهای خانه خورشید، می‌طبد
 دیگر سپیده است.
 اسلام ... فجر سرخ خود آغاز گرده است
 با جوشاهی تازه این سرو دیر سال
 در قلب صخره‌های سیاه مآل تو
 افکنده پس شکاف
 دیگر طبقه‌شان تبهکار خویش را
 ذی خود فرا بخوان.
 گلهای گاذین و مقوایی تورا
 دیگر نمی‌خورد ... این نسل تازه جوش ...

سرمشق مجتمع ما و توده‌ها

بیداری و صلابت اندیشه ترا

من ریخت در پیاله‌ی چشان خواب ما!

xxxx

۶۰ ای کمیت

اینک دریغ و درد اینک فسوس و آه!

دیگر تو تیستی که بگوشی به شعر خویش

باید چگونه زیست؟

باید چگونه ماند؟

باید چگونه رفت؟

xxxx

۶۱ ای کمیت!

ولی نه، توزندهای

در راه زندگی ردپای توهست باز

یادت، تاهمیشه در این قلبها بجاست

ای گاش شاعر امروز، همچو تو

با طرح باهدفی شعر می‌نوشت

xxxx

۶۲ ای کمیت!

اکنون جوانه‌های شعر تو، ای گاش تاگه باز

در پنهان کویر دل شاعر، این زمان

نوغنجه‌ی رسالت خود آورد بیاد

xxxx

۶۳ ای کمیت

از بستر زمین و از این معدن بزرگ

از ما به تو درود، از ما به تو سلام

برخوشمه‌های فکر تو، صد بوسه‌ها نثار

عمل سقوط حکومت مسلمین در اسپانیا

در پیش نخست این مقاله خواندیم که:

اسپانیا (اندلس) این سرزمین زیبا و خرم، که در آخرین قسمت اروپا واقع شده، به تصرف مسلمانان درآمد و در پرتو نفوذ اسلام، تمدن شکوفا و کشوری مرغ و آباد، در این سرزمین به وجود آمد. مسیحیان که از نفوذ اسلام در این سرزمین، سخت خشمگین بودند، در جستجوی راهی بودند که مسلمانان را از این کشور بیرون کنند... و اینک دنباله مطلب:

تصمیم خطوناک!

"لوار" وادر به عقب نشینی کند و آنها را با آن طرف جیال پیرینه عقب برگرداند. اما کوههای زخت و سرسرخ پیرینه بالاخره کلیساي آن روز تصمیم خود را گرفت و فوری ترین و کوتاه ترین اقدامی که این سنگر طبیعی و نیروی قوی مسلمین بآنان نمود این بود که "شارلمانی" را به سلطنت اجازه نداد که پیشتر بیایند ولی در آنوقت مفتخر نمود. پاپ بدست خود ناج بر سر او اصرار بر جنگ نیز بیهوده بود زیرا مسلمین نهاد واورا بمقابلة مسلمانان (کفار) فرستاد درنتیجه قواي مذهبی و ملي اروپا به دنبال قواي دولتی شارلمانی حرکت کرد و روی همین اصل بود که توانست مسلمانان را در کنار شهر عملی نمایند و آخرهم کار خود را کردند در

اینجا زمامداران مسیحی با نقشه‌ای که "براق بن عمار" افسر خائن مسلمین کشیدند توانستند مسلمین را از خاک اندلس بیرون کنند نقشها این قرار بود که روزی زمامداران مسیحی به براق بن عمار سردار خائن مسلمین گفتند که تو باید برای اخراج مسلمین به ما کمک و مساعدت نمایی . براق بن عمار، افسر خائن مسلمین دریا سخن گفت : شیررا جز با مکروهیه نتوان شکار نمود و آهن را جز با آهن نتوان کوبید ، نخست باید حس فداکاری و دینداری و شجاعت را در مسلمانها کوپید و آنکاه آنها را از پای درآورد .

زمامداران مسیحی گفتند : بنابراین برای اخراج آنان از خاک اندلس چه باید کرد ؟ براق بن عمار خیانت کار گفت : در مرحله اول دین مسیح را آزادانه در بین آنان انتشار دهید و اگرچه این موضوع موجب نخواهد شد که مسلمانی بکیش مسیح درآید ولی این فایده را در بر دارد که جوانان مسلمان را در دین خود لایالی و متزلزل سازد و در مرحله دوم امتیاز باز کردن مدارس مجاني را در کشور مسلمین از دولت آنها بگیرید زیرا مسلمین خود بعلت مشغول بودن بعیاشی و شهوترانی دیگر به تعلیم و تعلم علوم کثیر می پردازند و شما با افتتاح مدارس و داخل نمودن معلمین و آموزگاران مسیحی در میان آنها جوانان مسلمین را در برای خود خاضع کرده و با آن اقلیت بود به مخالفتش توجیه نشد ولذا

اکبر قاسی نیا
تهران

و بدھکار بیچاره‌ای را جلوی خورشید کتاب
نمی‌کردند ولی امروز در شهر ۵ میلیون
نفری ما (تهران) نزول خواری به صورت یک
کسب علنى درآمده است، در سطح شهر
خصوصا خیابان‌های شمالی دهه‌ها بنگاه با
نام معمول، شرکت‌هایی که اساساً از نظر کار
اصلی وجود خارجی ندارند بکار نزول خواری
و اشتبه‌گی نزول مشغولند این به اصطلاح
شرکت‌ها معمولاً توسط جوانها اداره می‌شوند

روزگاری بود که نزول خواری در
اجتماع ما مذموم و بد شمرده می‌شد، از
نظر دین و اخلاق جزو گناهان کبیره بود.
نزول خواران معدود بودند، حتی الامکان
در خفا به کار خود ادامه می‌دادند، در
معامله‌دادن بیول، انصاف را رعایت میکردند
و اگر تاخیری در پرداخت دین از جانب
بدھکار بوجود می‌آمد، زیاد سخت نمیگرفتند

اماء بکند.

بهره‌های دیر کرد و حق القدم
مامورین وصول نیز طوری است که غالباً
وقتی یک کارمند بر اثر اجبار و یا حوادث
گوناگون زندگی محصور به قرض شد و گرفتار
این حضرات گردید، دیگرراه برگشت ندارد.
یا باید با تیغه چاقو و آبرو ریزی مامورین
وصول شرکت و دست آخر زندان بسازد یا
تا آخرین شاهی هستی اش را برای مدت‌ها
بدهد. من شخصاً یکی از این قربانیان را
می‌شناسم که نه تنها سرمایه ۲۵ هزار تومانی
خود را زدست داد بلکه هم اکنون ۲۵ هزار
تومان هم بدھکار است.

این مبالغ نیز گفتنی است که در
پشت سر این (شرکت‌ها) صدها نزول خوار
پنهانی وجود دارند که پولشان توسط آنها
به نزول گذاشته می‌شود. این افراد، غالباً
کسبه، بعضی از آنها از تجار و بعضی، از
بازنشستگان پولدار لشگری و کشوری هستند.
مبالغ گفتنی دیگر درآمد این
شرکت‌هاست که تاروی ۵۵ هزار تومان
می‌رسد، زیرا هر وام کمینده برای هر وام
عادی مبلغ ۲ هزار تومان باید به این
شرکت‌ها کمیسیون بپردازد (البته در وام‌های
بزرگتر این کمیسیون چند برابر است) در
روز میشود که این حضرات نهاده ۲۵ وام کمینده
هزار تومانی باید بدهد، یعنی برای دریافت
۶۱ بقیه در صفحه ۶۱

جوان‌های که باید تولیدکننده باشند
جوان‌های که باید آینده اجتماع مارا بسازند.
تشکیلات این (شرکت‌ها) غالباً
روی فیلم‌های کانگستری آمریکا درست شده
هر کدام دارای محلی وسیع و مناسب و لوکس
و انواع سکرترهای آجنبانی هستند،
مامورین وصول آنان معمولاً از چاقوکشان
حرفاء انتخاب می‌شوند. البته فرد انتخاب
شده هرقدر هیکل دار تر و بدھیت تر و
ترسناک‌تر باشد بهتر است، زیرا در این
شرکت‌ها وصول طلب‌های تاخیر شده با
تهذید و ارعاب و آبروریزی صورت می‌گیرد
دریافت بهره‌دراین مراکز نابع هیچ نوع
ضوابط قانونی نیست به نسبت احتیاج
وام گیرنده تا آنجا که تیغشان ببرد بهره
می‌گیرند ولی بطور معمول مجموع بهره و
کمیسیون ۱۵۰ درصد است بدین معنی که
وقتی کارمندی ۹ هزار تومان وام ۱۵ ماهه
می‌گیرد باید ۱۵۰۰ چک ۱۵۰۰ تومانی ماهانه
بپردازد، اگر راس مدت را بگیریم این
کارمند بینوا برای ۹ هزار تومان وام ۵ ماهه
عهزار تومان نزول پرداخته است چنان‌که
کارمند برای دریافت این وام ۱۵ برگ چک
۱۵۰۰ تومانی تاریخ دار، یک برگ چک ۱۵
هزار تومانی بدون تاریخ و ۱۵ برگ سفته
۱۵۰۰ تومانی باید بدهد، یعنی برای دریافت
۹ هزار تومان وام باید ۴۵ هزار تومان سند

کشی که

بی پند و باری جنسی را حل کرده است

می شد و فرصتی برای جلوتر رفتن و معاشه
باقي نمی گذاشت.

با وجود این محیطی که برای
هیجانات جوانی چندان مساعد نبود ،
جوانان ، که خیلی علاقمند به لحظه های
رقص بودند ، کارهای خود را فراموش می کردند
به طوریکه مقامات چینی ابتدا فواصل این
دیدارهارا زیاد و سپس یکسره آنرا حذف
کردند . دانسینگ های به شیوه غرب نیز در
اوایل انقلاب چین تحمل می شد زیرا در
آنوقت شهرت داشت که " چوئن لای
خیلی خوب " فوکس تروت " می رقصد .
بعضی دانسینگ های بزرگ که در
آنها دختران جوان زوجهای آموزش رقص

نخستین بار پژوهشی به نام
" زرزالانس " که بخاطر کارهای پنهان سرزمینه
سکسولوژی شهرتی به دست آورده توانسته
است تحقیق دقیقی درباره سکس در چین
انجام دهد . حاصل این تحقیق کتابی است
به نام " زندگی جنسی در چین " که در اروپا
 منتشر شده است . مقاله زیر خلاصه ای از
آن کتاب است

" ... رقص ، که قبیل از هر چیز
یک نزدیکی عاشقانه همراه با تماس است ،
در چین جای ندارد . در آغاز انقلاب چین
وقتی دست دلالان ازدواج از مداخله در
این کار کوتاه شد ، حزب اقدام به ترتیب
دادن شب نشینی های همراه با رقص کرد تا
امکان دیداری برای جوانان به وجود آید
این شب نشینی های هفتگی یا ماهانه به
علت مقررات حکومت نظامی خیلی زود تمام

یک استاد بیماریهای روانی دانشگاه

مونزال نتیجه پرسش‌های روانی خودار جوانان چینی پائین ۱۶ سال رامنتر ساخته است. به موجب این تحقیق که در شانگهای شده است این جوانان در خیال خود فقط آرزوی موفقیت در کاریا تحصیل خود را دارند "در نزد آنها عشق‌بازی جائی ندارد" به نظر می‌رسد که روابط جنسی قبل از ازدواج اصلاً وجود ندارد.

دختر و پسر با کرونا

بکارت دختران مجرد که هنوز موردن توجه است در چین بدون پاداش نیست چرا که پسران مجرد هم به واسطه نبودن فاحشه یا زناکار در حقیقت دارای بکارت هستند اگر در نظر بگیریم که سن ازدواج بالاست به این نتیجه می‌رسیم که چین امروز مرکز تجمع جوانان دست نخورده است. و این دست نخوردگی انبوه عظیم جوانان تاکنون در جهان سابقه نداشته است.

چینی‌هایی که بخواهند بدون عقد و ازدواج رسمی خانواده تشکیل دهند مورد پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت. زیرا عمل آنها یک جرم عمومی شناخته می‌شود. در حال حاضر جوانان را از خطر اطفاء شهوت از راه غیر طبیعی سخت بر حذر

را تشکیل می‌دادند، در حقیقت درورودی خانه‌های فساد بودند.

دانشجویان خارجی، بنا به گفته دکتر "لابری" آزادند که برای خود جلسات رقصی تشکیل دهند ولی وقتی شروع به اجتماع در این جلسات کردند در لحظهٔ شروع باید افراد چینی را از محل خود خارج کنند تا آنها از دیدن اینگونه مناظر فاسد نشوند.

توبیخ به خاطر رقص!

در دانشگاه "فودان" در شانگهای یک دانشجوی خارجی خواست از یکی از مراقبان چینی دعوت به رقص کند ولی به جرم کوشش برای " fasd کردن یک تبعهٔ شرافتمند چینی، به وسیلهٔ بله‌وسی‌های کاپیتالیستی" توبیخ شد

در جهان امروز اتومبیل یک‌وسیله عادی برای جمع شدن جنس‌های مختلف است، در چین هیچکس اتومبیل شخصی ندارد، " فقط رانندگان ادارات دولتی و خارجیان حق رانندگی دارند. دوچرخه‌های بدکش هم که بتوانند تا حدودی کار اتومبیل را بکند وجود ندارد تنها کاری که ممکن است این است که مرد جوان همسر خود را به ترک دوچرخه سوار کند و اورا به خانه خود و محل زفاف ببرد.

زن و مرد باشد .
در چین همجنس بازی تقریباً بطور مطلق وجود ندارد .
روابط جنسی قبل از ازدواج در نظر آنها زنا محسوب می‌شود . بنابراین برای آنها چنین روابطی وجود ندارد و نامزدها هم ممکن است قبل از عروسی دو سه‌سال انتظار آن را بکشند .
به نظر میرسد که زندگی جنسی در چین خیلی کم‌آلوده به فساد است . به عقیده پژوهشکان بیماری‌های روانی در شانگهای ، همجنس بازی عملأ وجود ندارد و این به قدری قطعی است که این پژوهشکان نمی‌دانند آیا قانون مجازاتی هم برایش پیش بینی کرده است یا نه ؟
به عقیده خانم "اوسلیوان" انگلیسی ، که از طرفداران معروف جامعه زنان چینی است شگفت‌انگیزترین درسی که زنان چینی میدهند فقدان مطلق همجنس‌بازی است .
در چین کوئی بر حسب تصادفات بسیار نادر اگر موردی از همجنس بازی دیده شود فوراً شخص مرتکب را به سوی موسسات بازآموزی هدایت می‌کنند و اگر این آموزش نتیجه‌نداد آنوقت اخته‌کردن طرف پیشنهاد می‌شود .
بقیه در صفحه ۶۲

می‌دارند "لووپینگچن" می‌گفت که خودش به واسطه اطفا شهوت از راه غیر طبیعی به ناتوانی جنسی مبتلا شده است در ۱۹۷۴ یک نشریه طبی زیر عنوان "بهداشت و سن بلوغ" در پکن منتشر شد که در آن گفته شده بود که ارضاء جنسی از راه غیر طبیعی سبب تحریک بیفایده مفرغ شده و باعث بیحالی از دست رفتن حافظه ضعف ذکری و بیخواهی می‌شود و قدرت کار انسان را کاهش می‌دهد در ۱۹۵۸ هم نشریه دیگری در شانگهای منتشر شده وزنان را از این عمل بر حذر داشته بود .
در این نشریه گفته شده بود که این کار به سلامت زنان لطفه شدید می‌زند .

خودداری از زیاده‌روی

در جمهوری چین ، تویینگکان مختلفی که جزو همایی ، در باره جلوگیری از باردار شدن و بهداشت نوشته‌اند همکی حد متوسطی را برای روابط جنسی زن و شوهر در نظر گرفته‌اند که در همه آنها به خودداری از زیاده روی تاکید شده است ، به طوری که در جزو همایی منتشر شده نزدیکی زن و شوهر بیش از دوبار در هفته توصیه نشده است .
این رقم یک نا دوبار نزدیکی که در جزو همایی منتشر شده توصیه نشده است .
به نظر میرسد که حد متوسط روابط فرهنگی

سیری در مطبوعات

پاره هم در سه راهی

تلویزیون

قائم مقام وزیر آموزش و پرورش: وقتی که تلویزیون "بدآموز" باشد . بهترین "علم" هم نمی تواند کاری کند .

او می گوید فیلم های تلویزیون اثری مخرب برای کودکان و نوجوانان دارند و با شرایط جامعه امروز ما هماهنگ نیستند اغلب فیلمهای تلویزیونی به کشت و کشتار اختصاص دارد . در برنامه زن و زندگی هم از مجلات خارجی برای زن ایرانی مطالب غریب و دور از ذهن ترجمه شده پخش می شود . زندگی کولی وار فلاں خوانندگو ماجرای شوهردرزی خواننده دیگرهم مهمترین موضوع مطبوعات است بنابراین وسائل ارتباط جمعی که باید " بدآموز " باشند مخرب و بدآموز شده اند این چکیده بحث هایی است

که در میزگرد انجمن اولیاء و مریبان که پیرامون وسائل ارتباط جمعی و تاثیرآن بر خانواده ترتیب یافته بود عنوان شد.

در ابتدای جلسه دکتر آصفی رئیس انجمن اولیاء و مریبان به ضرورت ارزیابی برنامه‌های رادیو تلویزیون و مطبوعات اشاره کرده و گفت: مطبوعات و رادیو و تلویزیون چرا ترجمه برابر با اصل نمی‌کنند؟ رادیو تلویزیون و دیگر وسائل ارتباط جمعی برداشتی ایرانی از زندگی ایرانی ندارند

صفی‌نیا قائم مقام وزیر آموزش و پرورش به تضاد بین آموزش از طریق تلویزیون با آموزش از مدرسه اشاره کرد و گفت: در تغییر حال حاضر وسائل ارتباط جمعی عنوان یک "علم" به خانه راه یافته‌اند.

در چنین شرایطی اگر وزارت آموزش و پرورش برای کودکان بهترین معلم راهم فراهم کند، وقتیکه تلویزیون درخانه بدآموزی می‌دهد کاری از پیش نمی‌تواند ببرد سنابراین در وهله اول باید کاری کرد که وسائل ارتباط جمعی به خدمت "به آموزی" در آیند و چیزی که ما از تلویزیون می‌خواهیم این است که آموزش و پرورش را باتوجه به مسائل اجتماعی، فرهنگی و دینی مایه‌باده کند.

معنویات را فراموش کرده‌ایم:

صفی‌نیا سپس افزود در روزنامه‌ها نیز با چاپ و تشریح اخبار جنایی، راه و روش سرقت را پیش پای بجهه‌ها می‌گذارند و در این میان از آگهی‌های گمراه کشیده و بدآموز تلویزیون هم نباید غافل بود.

بطور کلی وسائل ارتباط جمعی باید به معنویات توجه بیشتری داشته باشند، چون عاملی که ارکان قرن اخیر را متزلزل کرده است توجه زیاد به ماده است و دور شدن از معنویات.

دکتر حکمت استاد دانشگاه و مشاور علمی وزارت علوم و آموزش عالی در انجمن اولیاء و مریبان در ادامه همین بحث گفت " متناسبانه یکی از وسائل بدآموزی درکشور ما وسائل ارتباط جمعی هستند. در اینجا لازم است به سینما اشاره کیم که مهمترین وسیله تفریح جوانان و پدر و مادرهاست و بزاساس یک آمار تغییری نیمی از

جوانان ما روزانه به سینما می‌روند که فیلم‌های مورد علاقه‌شان جاسوسی و جنگی است در حالی که با سایش راه‌های زندگی در سینما می‌توان بیشترین آموزش را به جوانان داد . . . ."

از کیهان شماره ۹۸۴۴

تلویزیون میتواند شمارا بکشد

آیا زیاد نگاه کردن به تلویزیون و مدت طولانی در مقابل آن نشستن می‌تواند برای شما دردهای مختلف به همراه بیاورد و یا سلامتتان را بخطیر بیندارد؟ حقیقت این است که "بروفسور واکسمن" اخیراً بعداز مدت‌ها مطالعه بر روی این مسئله به این نتیجه رسیده است که تماشای تلویزیون خطرات مختلفی را به همراه دارد و بسیاری از هزاران نیز با اوی در این مورد هم عقیده هستند . بروفسور واکسمن که از اساتید دانشگاه لوس‌آنجلس است چنین اظهار داشته است

"جای هیچگونه تردید نیست که امواج الکترومغناطیسی که از صفحه تلویزیون می‌گذرد اثر قابل ملاحظه‌ای بر روی ارگانیسم انسانی می‌گذارد این امواج که از طریق تلویزیون یا رادار و یا بسیاری از لوازم برقی منزل فرستاده می‌شود از نوع کوتاه‌است و اولین آثاری که دارد بصورت سردد و سرگیجه ظاهر می‌شود و موجب پائین آمدن ظرفیت فکری ، تغییرات فشار خون ، عدم ثبات هیجانات و افزایش تخریب کننده "کلوبول" های سفید می‌گردد . علوم انسانی و مطالعات فرنگی

از این گذشته این امواج بر روی سیستم عصبی تاثیر بسیار بدی می‌گذارند و موجب بیماری‌های مختلف می‌شوند صاحب نظران در امر بهداشت در امر بکانی توانند منکر تاثیر بهداشت رادیوئی و اشعه ایکس بر روی جمعیت بشوند و این اشاعدها هر روز از طریق مختلف افزایش می‌یابند بطور مثال هر روز بیشتر از روز گذشته ایستگاه‌های فرستنده رادیوئی و تلویزیونی ایجاد می‌شود و بر تعداد گیرنده‌های تلویزیون افزوده می‌شود و این خطر بخصوص در شهرهای بزرگ بیشتر مردم را تهدید می‌کند .

مسئله را بیشتر از پیش رعایت کنند و تا آنجا که ممکن است از افزایش اشعه ایکس و

این امواج رادیوئی در محیط زیست انسان جلوگیری بعمل آورند.

نقل از مجله جوانان سال ۱ شماره ۵۵۳

به خاطر میلیونها کودک ایرانی

آیا تلویزیون ملی ایران در اشاعه فرهنگ رسالتی برای خود قائل است؟ ساعت دو و نیم بعداز ظهر پنجشنبه ۲۸ بهمن از برنامه دوم تلویزیون ملی ایران یک فیلم با اصطلاح سینمایی بنام "کسی را المس نگردم" پخش شد داستان فیلم درباره زن و شوهری بود . زن چهارماهه حامله بود که شوهرش متوجه می شود دچار بیماری است ناراحت می شود و سراغ دختر بجهه ۱۲ ساله‌ای میروود که نزدیکی با او را دلیل بیماری خود میداند و به او اعتراض می‌کند دختر ۱۲ ساله که با سه چهار مرد دیگر رابطه داشته متوجه می‌شود که آن سه چهارنای دیگر راهم مبتلا کرده است . بعد که خانم حامله را آزمایش می‌کنند معلوم می‌شود که بیماری او در مرحله دوم است در حالی که بیماری شوهر در مرحله اول است . یعنی اینکه خانم بیماری را از شوهرش نگرفته و از کس دیگری گرفته است خانم برای تسکین و جدان مذشب (دلیل عذاب و جدانش را بعد می‌فهمیم) بسراغ آن کس دیگر میروود و پس از سلام و علیک می‌گوید "چرا بعن نگفتش که سفلیس داشتی؟" ... از بقیه داستان به علت شرم آور بودن خودداری می‌کنیم و جدا شرم آور بود .

این داستان چرند و مزخرف و رسوای ممکن است یک چرند نویس آمریکائی یا اروپائی از سر شکم سیری و برای پر کردن جیبیش نوشته و یک چرند ساز دیگر آن را به اصطلاح بصورت فیلم درآورده و بصورت یک کالا برای فروش عرضه کرده است این فیلم بدون هیچ حساب و کتابی به واحد نمایش تلویزیون ملی ایران رسیده کسی آن را ندیده تادرمورد صلاحیتش تصعیم نگیرد ، دوبله شده باز هم کسی ندیده و به نمایش عمومی درآمده است شاید هم دیده اند و آن را برای نمایش مناسب تشخیص داده اند چون بتازگی و بتویزه از وقتی که برنامه های کانال دوم رنگی شد ، از این قبیل شاهکارها فراوان نمایش داده اند .

خوب ممکن است یکی پیدا شود و بگوید که هدف از نمایش این فیلمها چیست و اگر آنها را نشان ندهند کجا کار لنگ خواهد شد؟ جز اینکه تصور کنیم که آقا ایان

مسئولان نمایش اینگونه فیلمها بخاطر اشاعه فحشاء رسالتی برای خود قائلند چه خیال دیگری میتوان کرد؟ آیا فیلم پیام سیاسی، اجتماعی، اخلاقی و یا پزشکی داشت؟ آیا یک فیلم کمدی بود؟ اگر نشانش نمی‌دادند چه میشد؟ درحالیکه فریاد اعتراض آمریکائی‌ها از خشونت و سی‌پروانی فراوان فیلمهای تلویزیونی بلند شده نمایش این ارجایف در اینجا ضروری است؟ آمریکائی‌ها و اروپائی‌ها که در مسائل جنسی آنقدر بیش رفته‌اند خود نمی‌خواهند اینها را بینند آنوقت ما حتی باید اینها را بهینم؟ آیا تلویزیون باید حتی روزی مثلاً ده ساعت برنامه داشته باشد و برای پر کردن این ده ساعت مجاز است هر فیلمی را نمایش دهد؟ از وقتی که برنامه‌ها بطور رنگی پخش می‌شود برنامه دوم همچیز را فدای رنگ کرده است و عجیب اینجا است که این چزندیبات درست روی برنامه اول هم اثر کرده و درست مانند یک بیماری مسری برنامه‌های این کاتال راهم بهابتدال کشانده است. نمی‌خواهم بگویم که قبل از رنگی شدن برنامه‌ها، برنامه‌های کاتال اول و دوم بی‌عیب و نقص بود اما آنوقت ها هفت‌های دست‌کم دو سه‌تای فیلم سینمایی بدرد بخورهم نمایش میدادند (چون این‌گونه فیلمها را به عنوان فیلم سینمایی نمایش میدهند فیلم سینمایی را مثال زدم) اما از وقتی که برنامه‌رنگی شد برنامه دوم که فقط بعنگی بودن فیلمهای توجه دارد پکسربه‌ابتدا مطلق کشیده شد و برنامه در واقع دست برنامه دوم را از پشت بست اینطور که پیداست هر کس هر فیلم رنگی تحويل تلویزیون بدده نمایش داده خواهد شد نه کنترلی نه حسابی نه کتابی نه کوچکترین توجهی به اعتراض‌های مردم اگر فیراز این بود شهر من شیراز، چنگ روزهای زندگی، پیتون پلیس، داستان پلیس، بارتا ... چرا باید پخش می‌شد؟ اگر مجبورند از دو کاتال هر روز ۸-۷ ساعت برنامه پخش کنند همان فیلمهای خوب قدیمی (فیلمهای کاریکوپر-گیبل-دیتریش، تریسی، یانگ، پره‌منجسر و والت دیسنی ...) را تکرار کنند.

آیا همینقدر که ساعت برنامه پرسود آقایان دیگر مسئولیتی ندارند؟

چه اصراری است که آخرین پرده‌های اخلاقی راهم پاره کنید؟

بهتر نیست این فیلمها راهم در کنار فیلمهای خاص دیگر در همان محافل مخصوص خودتان نمایش بدهید و مردم چشم و گوش بسته را به فیض دیدار آنها نرسانید؟

● از کیهان شماره ۱۰۱۵۳

ترجمه رسول بیرقی

اطلاعات جالبی درباره : ستاره های کوچک ، ستاره های فیسباله و اروشها بها

بودن خود آنهاست . بزرگترین آنها ، قطری به وسعت ۴۸۵ مایل دارد ، و تعداد کثیری شناخته شده کمتر از قطری در حدود یک مایل یاد رهمان حدود است .

چهارتا از بزرگترین آنها در فاصله کوتاه شش ساله ، کشف شده اند .

سیرس (Aستروئید بزرگ) در سال ۱۸۰۱ توسط "پیازی" ستاره شناس سیسیلی در "پالمیرو" کشف شده بود . در سال ۱۸۰۲ "البرس" ستاره شناس آلمانی ، پالاس (قطر ۳۰۰ مایل) را کشف کرد و در سال ۱۸۰۴ "هاردینگ" ستاره شناس دیگر آلمانی سومین آستروئید یعنی "جنو" را کشف نمود "البرس" زمانیکه چهارمین آستروئید را یافت توفیق کشف سیاره دیگری را به دست

منظمه شمسی علاوه بر نه سیاره بزرگ ، دارای تعداد زیادی ، ستاره کوچکیا Aستروئید هاست .

اغلب این ستاره ها ، در یک فاصله بزرگ سیصد و پنجاه مایلی ، بین مدارهای "مارس" و "ژوپیتر" در حرکتند و از این رو سه تا شش سال یک مرتبه ، دور خورشید می گردند . ستاره شناسان ، هزار و پانصد مدار آنها را معین کردند ، ولی احتمالاً بیش از هزاران عدد از آنها وجود دارد که به علت ضعف و کوچکی بیش از حدشان از دیدکش ، بدور مانده اند .

تعداد Aستروئیدها " شبیه ستاره های ریز هستند البته نه به آن دلیل که فاصله زیادی از زمین دارند بلکه به سبب خرد

بدور می‌کشد و در مقاومت پیسه چندین دنباله‌بر آنها پیوسته است، ولی چند نا ستاره دنباله دار بزرگ با دنباله یادم‌های کاملاً مشخصه عالی در فضای زمین زیستی ما در دو قرن گذشته دیده شده است، یکی از آنها ستاره دنباله‌دار "هالی" بوده است که در سال ۱۹۱۰ پدیدار شد. دنباله‌آن نزدیک به ۹۳۵ میلیون مایل میرسید، این ستاره زمانی در حدود ۶۷ سال بدور خورشید می‌گشت و تا سال ۱۹۸۶ دیگر بچشم دیده نخواهد شد.

ستاره دنباله‌دار "هالی" جذبه بخصوصی دارد، برای دیدارهای دیگر از آن قربانها باید بگرد رد در دوره‌ای دیگر می‌رود تا یکبار بدور خورشید بگردد، معلوم است که این موضوع با مجموع زمانهای پیدایش آن در گذشته ارتباط دارد. این طریقه احتمالی نخستین بار توسط "ادموند هالی" صورت گرفت. ولی دریافت که ستاره‌های دنباله‌دار در ۱۵۳۱ و ۱۶۵۷ و ۱۶۸۲ از راهی مشابه ردد شده‌اند و احتمال داد که آنها همه‌یکی بوده و در اصل موضوع یکی است. او سپس پیشگوئی کرد که این ستاره‌ها در اواخر سال ۱۷۵۸ دوباره ظهور خواهند نمود متأسفانه او در سال ۱۷۴۲ در گذشت ولی ستاره مذکور دوباره روزگری سمس سال ۱۷۵۸ روی سطح جهانیان باز نمود.

آورد بنام "وستا" بقطر ۱۲۵ مایل، لیکن پنجمین آنها "ستریا" بقطر ۶۰ مایل تا سال ۱۸۴۵ ناشناخته مانده است. استروئیدهای دیگر کوچکتر از این پنج نای دیگر بوده و احتمالاً از قطعه سنگها و فلزات بدشکل حالت گرفته اند. این ستارگان، سیار، وهم چنین عاری از هوا هستند، هیچ‌کدام از آنها به آن حد بزرگ نیست که در سطح خودداری اتصافی باشد.

از متعلقات دیگر منظومه خورشیدی ستاره‌های دنباله‌دار هستند اینها گاهی اوقات با شهابهای ثاقب اشتباه می‌شوند ولی در حقیقت کاملاً متفاوت با آنهاست. مثلاً شهاب ثاقب بشکل یک باریکه یا خط‌نورانی ظاهر می‌شود. شهاب در عرض چند لحظه حاصل و معده می‌گردد و موجودیت آن مرهون سرعت زیاد یک جسم فلزی کوچک است که از اتصاف بالای زمین می‌گردد و سرخ می‌شود. در مقابل، ستاره‌های دنباله‌دار با اعمال بسیار شگفت‌انگیز قرار دارند که بدور خورشید در یک مدار بیضی شکل بزرگ می‌چرخدند آنها مانند سیارات، میلیونها مایل از زمین بدورند.

اغلب ستارگان دنباله‌دار شبیه ستارگان کرکی هستند حتی زمانیکه با تلسکوپ بزرگ آنها را نگاه کنیم تفاوتی نمی‌کنند. این ستاره، هم چنین با حرکت کند خود را فاصله بسیار زیاد در پشت ستاره‌ها خود را

و اگر از دنباله ستاره رد میشدیم ، متحمل هیچ گونه اثرات بیماری‌زا نبوده و هیچ علامتی مبنی بر اینکه چه برما میگذرد نمی‌شدیم .

آتش بازی در آسمان

هر چند وقت یکبار رگبارهای فراوان از شهابهای ثاقب بوقوع می‌پیوندد به صورت این به آن معنی نیست که زمین با نوک یک ستاره دنباله‌دار تصادم کرده است . در عوض اینها مقادیر زیادی از سنگهای فلزاتی با شهابهای هستند که در داخل فضای سیاره‌ای بحرکت در آمد هاند و هر زمان که زمین یک توده از آنها را در بر دارد محوطه مساعد یک نمایش زیبا برای شهابهای ثاقب میگردد ، شهابها که اثر جهشی مشاهدهای ثاقب میدهند کاملاً کوچک و در حدود اندازه یک دانه شن و بمندرت بزرگتر از یک لوبیا بوده و کاملاً از حرارتی که به سبب گذشتن از هوا حادث می‌گردد ، حالت تبخیری پیدا می‌کند ، دیگر خیلی بزرگتر از آنها می‌تواند در اتمسفر زمین نفوذ کند . انواع بزرگتر واقعه می‌تواند خسارت هنگفتی به بار آورد . مثلاً یکی از آنها که در سال ۱۹۰۸ در سیریریه فروود آمد خود را به قعر زمین برده و گودالی را از درختان جنگلی پر کرد ، اتمسفر زمین به صورت مثل یک حفاظ ایمنی عمل کرده ما بقیه در صفحه ۶۹

در زمانهای نخستین ، قبل از اینکه امکان پیشگویی از برگشت آنها بشود ستارگان دنباله دار معمولاً بمنزله یک علامت اخباری در آسمان بود ، تصور میرفت آنها پیک قحطی بهماری و انفراض حکومت باشد ، پیدایش آنها از نقطه نامعلوم و آویزان گشتن شان از سقف آسمان که همیشه از محل بخصوصی نبود ، مردم را وادار به اندیشه می‌کرد حتی در عصر جدید مردمی وجود دارند که هرگاه ستاره دنباله دار فروزانی می‌بینند ، به وحشت می‌افتنند و فراموش می‌کنند که این امر موضوعی کاملاً طبیعی بوده و آن عضوی از خانواده بزرگ خورشید است که چندین میلیون مایل دورتر قرار دارد .

بعضی از ستارگان دنباله دار از زمانی که نزدیک خورشید میگردند از آنها دنباله وسیعی بوجود می‌آید . حتی اکنون بزرگترین ستارهای دنباله دار خالی از عمل هستند . بنابراین گازهای کمی در دنباله‌های آنها که زمینه ضعیف ستاره‌ای دارد میتوان به آسانی در میان آنها دید ، حتی نوک یا روش ترین قسم ستاره دنباله دار احتمالاً خالی است و احتمالاً یک توده گازهای اسفنجی و منجمد و نکههای آهنی است . اگر زمین با نوک یک ستاره دنباله دار بخورد می‌نمود ما شاهد یک رگبار عظیم از شهابهای ثاقب می‌شدیم

از میان

عطف به مقاله "اندوخته های

جاویدان یا همکاریهای اسلامی" شماره ۷

سال ۱۲ مجله مکتب اسلام در پی آن بودم
که سالهای مختصر ولی جامع در مورد تجلی
شکوهمند یک سنت اسلامی (صندوقهای
قرض الحسن) در جامعه امروزی ایران
فراهرم بیاورم که چاپ آن مقاله در این دور
عمل درآورده بود و خلاصه ای است که تا
مرا از فکر تهیه آن منصرف کرد ولی لازم
حدود زیادی باعث معرفی شدن آنچنانی
بود که پاره ای از نکات را در این مورد دیدم
دیدم پاره ای از نکات را در این مورد دیدم آور
گردم

نسبت به این امر شاهد گویایی از بیداری
و آگاهی مسلمانان است .

بوجود آمدن مؤسساتی که
شوریها و ایده شولزوی های اسلام را به مرحله
عمل درآورده بودند خلاصه ای است که تا
حدود زیادی باعث معرفی شدن آنچنانی
اسلام به دنیا بود و در میان دهها موسسه

اسلامی دیگر صندوقهای قرض الحسن هم
بکار خود ادامه داده و به معرفی عملی
گوشی از برنامه های اسلام پرداخته و گامی
بلند در راه اصلاح جامعه و آسایش بندگان
استقبال بی شائبه مردم به هر وسیله ممکن

۱- صندوقهای قرض الحسن
موسسات صدرصد اسلامی هستند که در
بیشتر شهرهای ایران تأسیس یافته و ساخت
مورد استقبال مسلمانان قرار گرفته است و
استقبال بی شائبه مردم به هر وسیله ممکن

۲- راه سرها نگهداشتن صندوقها و پرسودترین تجارت هاست.

۳- وظائف اسلامی کارمندان صندوقها باید توجه داشته باشد که امروز به نام یک موسسه اسلامی شناخته می شود پس باید سخت مواظب روابط خود با مردم باشد که انتظاراتی از موسسات اسلامی متصور است که شاید از دیگران نباشد تئوریها و برنامه های اسلامی که بقول معروف سالها در دل مردم قند آب می کرد حالا باید نسخه را بر اساس اصل بتواند با سازمان اداری و مسائل دیگر صندوق کار نداریم توجه ما به روابط عمومی آن است که مستقیماً با مردم رابطه دارند.

کارمندان صندوق باید از هر جهت آراسته و پیراسته و مقید به اصول اخلاقی اسلام باشند. خوش برخورد و مهربان و راهنمایان باشند مردم را بی خود مطلع نکنند کار امروز را به فردا نیفکنند ناراحتی های شخصی خود را در کارهای اداری دخالت ندهند و به مخصوص احساس ناراحتی و گرفتاری تا برطرف شدن آن به کار مشغول نباشند، خلاصه رفتار و کردار کارکنان اثر به سزا و غیرقابل انکاری در وجههی عمومی صندوق خواهد داشت و گاهی بیش می آید که صندوق در اثر کثرت مراجعین نمی تواند تا مدتی وام تازه بدده در اینصورت باید خیلی بقیه در صفحه ۶۳

اکنون که این صندوقها پا گرفته اند چه کسانی باید این موسسات اسلامی را سرپا نگذارند تا بتوانند به حیات خود ادامه دهند بدینهی است که اینکار بر عهده مسلمانان است. مسلمانان باید نیروی انسانی و فکری و مالی اینگونه مؤسسات را تامین کرده و از این راه حمایت خود را اعلام دارند. صندوق های قرض الحسن در بدو تأسیس با سرمایه ای شروع به کار می کنند و چون موسسه ای تجاری نیست و بهره وری مالی برای خود ندارد بنابراین سرمایه اش در مقابل کثرت مراجعین برای اخذ وام چقدر می تواند جوابگو باشد؟ وظیفه ای که مسلمانان دارند این است که پس اندازه ای هر چند ناچیز در این صندوقها ذخیره بکنند و این یک وظیفه ای شاق و غیر عملی نیست. هر فرد مسلمانی که پس اندازی کم یاری اداد دارد چرا نباید در این صندوقها پس انداز کند؟ البته اجباری در کار دین نیست و مسلمانان، آزاد و صاحب اختیار هستند.

آری برای مسلمانانی که به عالم آخوند ایمان دارند و از لطف پروردگار خوبی در صراط مستقیم گام بر می دارند، چه خدمتی بهتر از این، خدمت انسانی و چه سعادتی بزرگتر از این که انسان با خدا طرف معامله شود که تجارت با خدا بهترین

بقیه آیا تقویه در تعالیم اسلام

باقیه نزول خواران ...

اما نکته‌ای که ذکر آن به هر حال در اینجا ضروری است این است که چنان نیست که تقویه (به مفهوم وسیع کلمه) همه جا واجب باشد بلکه گاهی رسم احرام و کاه کبیره است، همانطورکه ممکن است در مواردی مباح یا مستحب یا مکروه باشد که شرح آن را در بحثهای آینده خواهیم دانست، و نیز خواهیم دید که چگونه استفاده پیامبر اسلام ص در سالهای نخستین دعوتش از روش تقویه، به مسلمانان امکان داد که دور از چشم دشمن به صورت نیروی موثر و پرقدرتی درآیند که درهم شکستن آنها به آسانی ممکن نباشد و سرانجام با همین تاکتیک بر دشمن سرسخت زورگو پیروز گشت.

باقیه دارد

داشته باشد این واسطه‌های نزول خوار با کمال آزادی کار شریف! خود را تبلیغ می‌کند، البته شگردهای دیگر هم در کار این جماعت هست که بحث آن در این مقاله نمی‌گنجد چه بسا خانواده‌هایی که در این راه توسط این شرکت‌ها از هستی ساقط شده‌اند و چه بسا افرادی که محکومند سالها تمام دسترنج خود را بمحیب این واسطه‌های نزول خواری بزیزند، در هوض اداره کنندگان این شرکتها از زندگی مجللی برخوردارند کاپاره‌های درجه‌اول، مسافرت‌های منظم خارج و دهه‌ها زیاده روی و زیاده طلبی دیگر از خصوصیات زندگی این گروه است.

(تلخیص از کیهان شماره ۱۰۲۸۳۵)

باقیه در خواست فرزند صالح علمی کام‌های بلندی در این راه برداشته‌اند. رهبران عالیقدر اسلام و پیشوایان مذهبی ما از ۱۴ قرن پیش، با دادن دستورات لازم و ارشاد و راهنمائی‌های سودمند با پروردش دادن کودکان و فرزندان خود، گام موثرتری در این راه برداشته‌اند. اگر داشتمدان روانشناسی، استادان آموزش و پرورش، برنامه‌های تربیتی خود را از دورانی شروع می‌کنند که کودک چشم و گوش خود را باز کرده، در آستانه چیزی‌فهمی قرار می‌گیرد، ولی اسلام برنامه وسیع خود را برای تحقیق یافتن سعادت کودک، پیش از انعقاد نطفه او آغاز می‌نماید، زیرا اسلام در باره پیوند زناشویی، دستورات کافی و لازم دارد و در پیوند زناشویی، به کلیه جهات توجه نموده و از ازدواج با دیوانگان و ابلهان و میگساران به شدت جلوگیری نموده و در انتخاب همسر به ریشه خانوادگی و شرافت موروثی اهمیت فوق العاده داده است.